БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 191 (19.567). • 1986 йил 19 август, сешанба • • Баҳоси 3 тийин.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Нажибга, Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгашининг Раиси Кармалга, Афғонистон Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Кештмандга телеграмма йўллаб, бутун афғон халқини миллий байрам — Мустақиллик қайта тикланган кун муносабати билан самимий табрикладилар.

Совет давлати, дейилади телеграммада, бундан 67 йил муқаддам жаҳонда биринчи бўлиб Афғонистон мустақиллигини расмий равишда эътироф этди. Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасида уларнинг миллий манфаатларига тўла мувофиқ равишда яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатилди. В. И. Ленин таъкидлаганидек, бу муносабатлар чет эллик вахшийлар томонидан ўзгалар эркинлиги ва ўзгалар мулкига ҳар қандай ҳамлаларга қарши ўзаро ёрдамнинг кенг имкониятини очиб берди. Афғонистон 1978 йилги миллий-демократик революциядан кейин империализм ва регион реакцияси кучлари томонидан кенг кўламдаги агрессияга дуч келганида, Совет Иттифоқи унинг эркесвар ва мард халқига ёрдам қўлини чўзди.

Афғонистон Демократик Республикаси эълон қилинмаган урушнинг мураккаб шароитларида ўз тараққиётига ҳалақит бериш йўлидаги барча уринишларга қарамай, социал-иқтисодий ўзгаришларни қатъият билан амалга оширмоқда, турмушнинг барча соҳаларида туб силжишларга эришмоқда. АХДПнинг сиёсатини аҳоли турли табақалари ва группалари тобора кенг қўллаб-қувватламоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. ГОРБАЧЕВнинг Совет телевидениеси орқали берган БАЁНОТИ

— Салом, азиз ўртоқлар!

Сизлар билан бугунги учрашувда халқаро сиёсатнинг энг муҳим проблемаларидан бири хусусида Баёнот бермоқчиман.

Бир неча кун муқаддам — 6 августда Совет Иттифоқининг ядровий синовларни ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйиш муддати тугади. Совет Иттифоқи ўзининг шу қарорига йил давомида қатъий амал қилиб келганлиги маълум.

Бу мураккаб, фавқулодда масъулиятли ва айтишим мумкинки, биз учун қийин қарорга келингани нималар билан асосланган эди, бу қарорни нималар тақозо этган эди?

Қисқа қилиб айтганда, бу қарор ядро-космик даврининг реалликлари билан асосланган ва шу реалликлар уни тақозо этган эди.

Хўш, бу реалликлар нималардан иборат? Биз уларга қай назар билан қараймиз?

Биринчидан. Тоғ-тоғ ядро қуроллари ҳамда бошқа қуроллар уюлиб кетди ва шунга қарамай, қуролланиш пойгаси сусаймаяпти, балки унинг суръати жадаллашиб бормоқда; бу пойганинг космосга чиқиш хавфи пайдо бўлди; АҚШ ва бутун НАТО блоки зудлик билан милитарлаштирилмоқда. Ҳарбий технологияни ривожлантириш суръатлари шу қадар юксакки, бу суръатлар реал хавф-хатарни англаш учун халқларга, давлатлар ва сиёсатчиларга тобора камроқ вақт қолдираётганини, инсониятнинг ядро ўпқонига тойиб кетишини тўхтатиш имкониятини қисқартираётганини таъкидлаш муҳимдир. Сусткашлик қилиб бўлмайди, акс ҳолда қурол-яроғларнинг шу қадар нозик системалари пайдо бўладики, ўшанда бу системалар устидан контрол қилиш тўғрисида келишиб олишнинг умуман имконияти қолмайди.

Аҳвол тобора тоқат қилиб бўлмайдиган даражада тус олмоқда. Ҳозир мавжуд шартномаларни сақлаб қолишнинг ўзи камлик қилади, милитаризмни жиловлаб, воқеаларнинг ривожини яхшироқ йўлга буриб юбора оладиган шахдам амалий қадамлар қўйиш зарур. «Даҳшат мувозанати» тийиб туриш омили бўлмай қолмоқда. Умуман даҳшат ақл-идрок маслаҳатчиси эмаслиги ва ўз оқибатлари жиҳатидан олдиндан айтиб бўлмайдиган ҳаракатларга ундаши мумкинлиги сабаблигина бундай деяётганимиз йўқ. У, мана шу даҳшат — қуролланиш пойгасининг бевосита қатнашчисидир: у ишончсизликни ва гумонсирашни кучайтириб, кескинликни авж олдиришнинг ярамас даврасини вужудга келтиради. Бунга кўп мисолларни айтиб бериш мумкин.

Урушни сиёсий мақсадларга эришиш воситаси, деб билишдан иборат эски тасаввурлар ўз умрини яшаб бўлганлиги энди ҳаммага ғоят равшан бўлиб қолди. Умри тугаган мана шу ақидалар ядро даврида коинот ёнғинига олиб бориши мумкин бўлган сиёсатга далда бермоқда.

Иккинчидан. Ядровий синовларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қароримиз социализм ижтимоий тузумининг тинчлик ишига ихлосмандлигига, цивилизациянинг тақдири учун ўз масъулиятини чуқур англашига асосланган эди. Социалистик давлат, ядро қуролига эга давлат бўлмиш Совет Иттифоқи Ер юзи учун тинч келажакни сақлаб қолиш йўлида ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишни ўзининг юксак бурчи, деб ҳисоблайди.

Халқаро ривожланиш боришини кескинликни юмшатиш изларига ўтказишга интилишимиз бизнинг фалсафамизга, социалистик ахлоқимизга мос бўлиб тушади. Ядро асрида эса Ер юзини атом ҳалокатидан сақлаб қолиш — умумбашарий вазифадир, барча халқларнинг ишидир.

Учинчидан. Ҳозирги дунё мураккаб, хилма-хил ва зиддиятлидир. Айни вақтда у объектив жиҳатдан тобора ўзаро боғлиқ ва яхлит бўлиб қолмоқда. Ташқи сиёсат реалистик тарзда ўтказиладиган бўлса, унда XX аср охирларидаги инсоният ҳамжамиятининг бу хусусиятини эътиборга олмасдан бўлмайди. Акс ҳолда нормал халқаро муносабатлар бўлмайди, акс ҳолда бу муносабатлар талвасага, оқибат натижада эса фалокатли муҳолифликка маҳкум этилади.

Ядро қуролидан аввалги тафаккур аслида 1945 йилнинг 6 августида ўз аҳамиятидан маҳрум бўлди. Ҳозир бошқа давлатлар ва халқларнинг хавфсизлигини эътиборга олмай, ўз хавфсизлигини таъминлаб бўлмайди. Башарти хавфсизлик баббаравар тенг ва кенг қамровли бўлмаса чинакам хавфсизлик бўлиши мумкин эмас. Бошқача ўйлаш — хом хаёллар дунёсида, ўзини-ўзи алдаш дунёсида яшаш, демакдир.

Ҳозирги дунё янгича фикрлашга муҳтож, бу янгича фикрлаш эса, дунёни бирон-бир кимсанинг маҳрига тушган бир нарса деб тасаввур этишга, бошқаларни ўз васийлигига олиш ва ўзини қандай тутиш ҳамда қайси йўлни — социалистик, капиталистик ёки бошқа йўлни танлаб олиш тўғрисидаги панд-насиҳатлар билан «саховатпешалик» қилиш йўлидаги уринишларга зиддир.

Совет Иттифоқи ҳисоблайдики, ҳар бир халқ, ҳар бир мамлакат ўз тақдирини, ўз ресурсларини тасарруф қилиш, ўзининг социал тараққиётини суверен равишда белгилаш, ўз хавфсизлигини ҳимоя қилиш ҳамда халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини ташкил этишда қатнашиш ҳуқуқига эгадир.

Жаҳоншумул проблемаларнинг кескинлашуви ҳам ҳозирги дунёга хос хусусиятдир. Барча давлатлар ва халқларнинг куч-ғайратларини бирлаштирмай туриб, бу проблемаларни ҳал қилиб бўлмайди. Космосни ва океан тубларини ўзлаштириш, экология ва эпидемиялар, қашшоқлик ва қолоқлик — мана шуларнинг ҳаммаси халқаро диққат-эътиборни, халқаро масъулиятни ва халқаро ҳамкорликни талаб қилаётган аср реалликларидир. Шундай қилиб, кўпгина янги жаҳоншумул жараёнлар қаттиқ тугун бўлиб тугилган. Худди шу ўринда қуролсизланиш катта-катта маблағларни, интеллектуал, техник потенциални бунёдкорлик эҳтиёжлари учун бўшатиб бериб, жуда катта роль ўйнаган бўлур эди.

Инсон зоти ҳаётининг ўзи таҳлика остида қолди, қатъий ва масъулиятли ҳаракат қилиш пайти келди, деган эътиқод дунёнинг ҳамма жойида халқларнинг, жуда турли маслакдаги ва дунёқарашдаги сиёсий, ижтимоий кучларнинг онгида тобора мустаҳкамроқ қарор топаётганлиги бизнинг ташқи сиёсатимизга илҳом бермоқда. Бу эътиқод ақл-заковатни ва соғлом идрокни бекамикўст сафарбар этишни талаб қилади.

Ядро-космик асрнинг техникаси билан боғлиқ бўлган икки фожиа: «Челленжэр» экипажининг ҳалокати ва Чернобиль атом станциясидаги авария кейинги вақтларда содир бўлди, бу фожиалар ташвишни кучайтирди, одамлар ўзлари юзага келтирган афсонавий қудратли кучларни эндигина ўзлаштириб олаётганликларини, шу кучларни тараққиётга хизмат қилдиришни эндигина ўзлаштираётганликларини аёвсиз равишда эслатди. Бу воқеалар башарти ядро қуроли ишга солингудек бўлса нима бўлиши мумкинлигини кўрсатувчи ибратли сабоқ бўлди.

Ҳамма, аввало давлат арбоблари бундан конкрет ва аниқ-равшан сабоқ чиқариб олишлари зарур. Инсон яратган қурол ҳеч қачон ишлатилиши керак эмаслиги ва ҳозир давлатлараро муносабатларни даҳшатли қирғин қуролларидан устунликка эришиш борасидаги хом хаёллар асосига қуриш ўз жонига қасд қилиш эканлиги муҳим, айтиш мумкинки, энг муҳим сабоқдир.

Бу қуролларни бутунлай йўқ қилиб ташлаш чинакам тинчликка эришишнинг бирдан-бир йўлидир. Бу йўлга ўтиш — етуклик учун тарихий имтиҳон топшириш демакдир. Бу гап шу қадар юксак умумбашарий масъулият зиммасига тушган барча сиёсий раҳбарларга тааллуқлидир.

Фактларга мардона қарашни ўрганиш керак: мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, энг кичик ядро зарядининг портлаши радиация кучи жиҳатидан учта Чернобилга тенг келади. Дарҳақиқат, шундай. Модомики, шундай экан, жамғариб қўйилган ядро аслаҳахонасининг ҳатто кичик қисми портлашининг ўзиёқ фалокат, ўнгарилмас фалокат бўлади, демакдир. Башарти бирон-бир кимса шунга қарамай, биринчи ядро зарбасини уришга жазм қилгудек бўлса, шу тариқа ҳатто жавоб зарбасидан эмас, балки ўз портловчи каллаги портлаши оқибатларидан уқубатли ўлимга ўзини маҳкум этган бўлади.

Бу — пропаганда эмас, сиёсий бадиҳа эмас, «даҳшат» солиш эмас, бу — реалликнинг ўзидир, уни рад қилиш ўта кетган масъулиятсизликдир, уни эътиборга олмаслик эса — жиноятдир.

Мана шу ҳамма реалликларни холисона ва ҳалол таҳлил этиш жаҳон сиёсатига бошқача ёндашувларни тақозо этади. Биз кейинги вақтларда, айниқса, КПСС XXVII съездида чиқарган принципиал хулосалар шу реалликларга асосланган.

Совет ташқи сиёсати, жумладан, қуролсизланиш масалаларига оид сиёсати ҳам дунёдаги чуқур ўзгаришларни англаш негизига қурилмоқда.

Бутун дунёдаги ядро қуролини 2000 йилгача тугатиш тўғрисида шу йил 15 январдаги совет таклифлари давр талабларига тўла-тўкис мос бўлиб тушади, деб ҳисоблаймиз.

Биз баҳслар ва шубҳа-гумонларга сабаб бўлаётган проблемаларни муросага келиш асосида ечиш йўлларини излашга тайёрликни намойиш этдик.

Совет Иттифоқи ядровий ва космик қуролларга бағишланган Совет — Америка музокаралари столига бир қатор амалий таклифларни қўйди.

Варшава Шартномасидаги иттифоқчиларимиз билан биргаликда Атлантикадан тортиб Уралгача Европадаги қуролли кучлар ва оддий қурол-яроғларни қисқартиришга доир тадбирлар комплекси киритилди. Бу соҳада ҳам биз ҳарбий қарама-қаршиликнинг тобора қуйироқ ва хатарсизроқ даражалари сари биргаликда ва изчиллик билан олға силжишни истаймиз.

Химиявий қурол хусусида янги таклифлар киритилди. Бу таклифлар, бизнинг фикримизча, шу йилнинг охиригача ёки келгуси йилда химиявий қуролни тақиқлаш ва унинг запасларини тугатиш, шунингдек бу қуролни ишлаб чиқарадиган саноат базасини йўқ қилиб ташлаш тўғрисида конвенция имзолаш имконини беради.

Стокгольм конференциясида социалистик мамлакатлар конференциянинг бошқа қатнашчилари билан амалий ҳамкорлик қилиб, куч ишлатмаслик, ҳарбий машқлар ва қўшинларнинг кўчирилиши тўғрисида хабардор қилиш, ҳарбий фаолият ҳар йилги планларини айирбошлаш, кузатувчилар юбориш, текшириш сингари энг муҳим масалалар юзасидан тугунни ечиш иложини топиш учун кўп иш қилдилар.

Биз Осиё — Тинч океан регионида хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлашнинг кенг платформасини баён этиб бердик ва бу жараёнда қатнашишга ҳаммани таклиф этамиз.

Ядро энергетикасини хавф-хатарсиз ривожлантиришнинг халқаро режимини вужудга келтириш хусусида барча манфаатдор давлатлар билан ҳамкорлик қилиш ташаббусини кўрсатдик.

Яқинда «самовий урушлар» программасининг ўрнини оладиган ҳужжат сифатида «самовий тинчлик»ни вужудга келтириш, жаҳон космик ташкилотини тузиш программасини Бирлашган Миллатлар Ташкилотига тақдим этдик.

XXVII съездда халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системаси асослари таърифлаб берилди, бу система бизнинг ташқи сиёсатдаги янги ёндашувларимизнинг энг умумлашма ифодасидир. Яқинда бир гуруҳ социалистик мамлакатлар шундай системани вужудга келтириш масаласини БМТ Бош Ассамблеясининг навбатдаги сессияси муҳокамасига киритди.

Шу билан бирга бизнинг таклифларимиз нақадар муҳим ва салмоқли бўлмасин, биз бу таклифларга нақадар ихлосманд бўлмайлик, биз ўзимиз ҳамма ишни қила олмаслигимизни тушуниб турганлигимизни таъкидлаб ўтмоқчиман. Халқаро хавфсизлик проблемаси умумий проблемадир, бинобарин, ҳамманинг иши ва ҳамманинг масъулиятидир.

Биз бошқа ҳукуматларнинг, ижтимоий ва сиёсий ҳаракатларнинг нуқтаи назарлари ва ташаббусларини ўрганиб ва эътиборга олиб, ўз таклифларимизни ишлаб чиқяпмиз. Шу таклифларни амалга оширишнинг ҳар бир босқичида ҳамма учун баббаравар хавфсизлик кўзда тутилишини синчиклаб кузатиб боряпмиз. Шунга қарамай биз ўз таклифларимизни муҳокама қилинмайдиган узил-кесил таклифлар, деб мутлақо ҳисоблаётганимиз йўқ. Муҳолифликнинг боши берк кўчаларидан чиқиб олиш йўллари мулоқотлар ва алоқалар, мунозаралар ва музокаралар орқали топилади. Ўзаро ишончсизлик музларини шу йўл билангина эритиб юбориш, амалий натижаларга эришиш мумкин.

Қуролсизланишнинг ҳамма масалаларини ҳал этишда контрол проблемасига бизнинг ёндашувимиз ҳам шу билан белгиланади. Масалан, биз ҳар қандай ядровий портлатишларни тўхтатиш тўғрисидаги ўз таклифимизни киритганимизда халқаро контролга ҳам эътироз билдирмаймиз, деб айтдик. Семипалатинск районида Американинг контрол аппаратлари ўрнатилишига розилик берилганлиги бунинг яққол исботидир. Контрол қилиш проблемаси битимларга эришиш учун тўсиқ бўлмай қолди, дейиш мумкин бўлур эди. Аммо проблемани ҳали ҳам зўр бериб рўкач қилиб, қуролсизланишни истамасликдан иборат ҳақиқий позицияларни яширишга уринмоқдалар.

Холис ниятли кишилар ядровий портлатишларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қароримизни табрикладилар. Биз Ер юзининг ҳамма томонларидан маъқуллаш ва қўллаб-қувватлаш сўзларини эшитдик. Сиёсатчилар ва парламент аъзолари, жамоат арбоблари ва оммавий ташкилотлар бу ишни ҳозирги проблемаларга тўғри ёндашиш намунаси деб, ядровий фалокат олдида даҳшатга тушишдан қутулиш умиди деб билдилар. Давлатларнинг дунёдаги энг мўътабар анжумани — БМТ Бош Ассамблеяси Совет Иттифоқининг ядровий портлатишларни тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорини маъқуллади.

Атоқли олимлар — атом замирида яшириниб ётган хавф-хатарни ҳаммадан кўра яхшироқ тасаввур этадиган физиклар ва врачлар бизни қўллаб-қувватладилар. Ядровий портлатишларни тўхтатиб турганлигимиз турли мамлакатларнинг илм-фан аҳлларини актив ҳаракатларга руҳлантирдики, бунга мен олимлар билан яқинда Москвада бўлган учрашувда ишонч ҳосил қилдим.

Бироқ аввало Қўшма Штатларда сиёсий тафаккур ҳарбийлашиб бораётганлиги ҳаммага равшан бўлган ва умид бахш этаётган янгича фикрлашнинг мана шу кўринишларига қарама-қарши бўлиб турибди. Бусиз ҳам Ғарб ҳукмрон доираларининг сиёсий фикрлаши халқаро турмушдаги чуқур ўзгаришлар жараёнидан хатарли равишда орқада қолди, фан ва техниканинг тараққиёти эса социал ва маънавий тараққиётдан шитоб билан илдамлаб бормоқда.

АҚШдаги қудратли ҳарбий саноат комплексининг вакили бўлмиш ўнг милитаристлар гуруҳи қуролланиш пойгасига телбаларча берилиб кетди. Чамаси, бу ўринда уч хил манфаат кўзда тутилмоқда: бу — қурол-яроғ ишлаб чиқаришдан келаётган бойлик оқими сусайиб қолишига йўл қўймасликдан; АҚШнинг ҳарбий устунлигини таъминлашдан; Совет Иттифоқини иқтисодий жиҳатдан мадорсизлантиришга, сиёсий жиҳатдан заифлаштиришга уринишдан иборат; пировард натижада дунёдаги ҳукмрон мавқени таъминлаб олишни, қадимий жаҳонгирлик иштаҳаларини қондиришни, ривожланаётган мамлакатларга нисбатан талончилик сиёсатини бундан буён ҳам ўтказаверишни кўзламоқдалар.

Ташқи сиёсат ҳам мана шундан келиб чиқади, бу сиёсат ўзининг ҳамма эгри-бугриликларига ва сўзамоллик ниқобларига қарамай, ҳамон хатарли янглишишлар асосига: Совет Иттифоқини, бошқа социалистик мамлакатларни, озодликка чиққан давлатларни етарли баҳоламаслик ҳамда ўз имкониятларига ортиқча баҳо бериш асосига қурилмоқда. Бу сиёсат технология соҳасида ўзига бино қўйишни ва сиёсат соҳасида беодоб корчалонликни келтириб чиқармоқда.

Бизнинг музокараларда қатнашаётганимизни Америкадаги баъзи сиёсатчилар АҚШ ҳарбий қудрати ўсганлигининг, «стратегик мудофаа ташаббуси» программаси ишлаб чиқилганлигининг натижаси, деб талқин этмоқдалар. Америка маъмурияти ўз сиёсатини мана шундай сохта асосга қуриб, ҳалол муносабатлар, халқаро муҳитни соғломлаштириш йўлига асло чиқа олмаяпти. Шунга қарамай ҳаёт ҳақиқати билан ҳисоблашишга тўғри келади. Ундан ҳеч қаерга қочиб қутилолмайсан.

Бизнинг таклифларимизга келганда эса, такрор айтаманки, улар ҳозирги дунёнинг реалликларидан келиб чиқади, ожизликдан эмас, балки инсоннинг тақдири учун юксак масъулиятни англашга асосланган.

Ҳозирги пайтдаги вазият ана шундай.

Бир томондан, бизнинг мораторийимиз амал қилмоқда, бизнинг келишувни кўзда тутувчи, кенг кўламли таклифларимиз эълон қилинган, турли анжуманларда музокаралар столига қўйилган. Тинчликсевар кучларнинг таъсири анча ошди, вазиятнинг кескинлигидан ташвишланаётган сиёсий доираларнинг, шу жумладан расмий доираларнинг халқаро хавфсизлик проблемаларига эътибори ошди.

Иккинчи томондан, ядро синовларини тўхтатишдан бош тортиш, тинчликсевар ташаббусларга қаттиқ қаршилик кўрсатиш, жамоатчилик талабларини, кўпгина нуфузли партиялар ва ташкилотларнинг фикрини очиқдан-очиқ назар-писанд қилмаслик, ҳатто ўз иттифоқчилари ва ўз халқининг ташвишланаётганлигини ҳисобга олмаслик яққол кўриниб турибди.

Биз, Совет раҳбарлари, эълон қилган мораторийимиз муддати тугаш пайтида мана шундай аҳволга тўқнаш келиб турибмиз.

Нима қилиш керак? Қайси йўлни танлаш лозим? Қандай қарор энг тўғри, вазиятга энг мос тушади? Қандай қарор ижобий жараёнларга, ҳарбий муҳолифлик хавфини камайтиришга кўпроқ ёрдам бера олади?

Бизнинг кишиларимиз КПСС, Совет давлати ташқи сиёсатини қатъий қўллаб-қувватламоқдалар, партия XXVII съезди ташқи сиёсий йўлини қатъият билан давом эттиришни талаб қилмоқдалар. Шу билан бирга совет кишилари мактубларида, гапларида: Невадада ядро портлатишлари бирин-кетин гумбурлаётган пайтда мораторийни сақлаб туриш мақсадга мувофиқми? Бундай қилиш ҳаддан ташқари хатарли эмасми, вақт мамлакатимиз хавфсизлигига қарши ишламаяптими? — деган ташвиш асосли равишда янграмоқда.

Ҳақиқатан ҳам, Қўшма Штатлар 40 йил давомида ядро портлатишлари сони жиҳатидан чемпионликни қўлда сақлаб келиб, совет мораторийси сақланиб турган бир йил давомида яна 18 та ядро қурилмасини портлатди. Такрорлайман — 18 та ядро қурилмасини портлатди, шундан учтаси олдин эълон қилинмаган эди. Бунинг устига қоида тариқасида ана шу синовларни гоҳ мораторийни узайтириш ҳақидаги бизнинг навбатдаги Баёнотимизга, гоҳ у ёки бу янги Совет ташаббусига тўғрилаб намойишкорона қилишди. Бунинг устига ана шу портлашлар қандай ўтишини кўришимиз учун бизни Невадага таклиф қилишди. АҚШнинг ҳозирги маъмурияти жуда кенг кўламдаги ҳарбий программани амалга ошираётганлигини ҳам бунга илова қилиш керак.

Хуллас, Совет Иттифоқи ўз ядро синовларини бошлаб юбориши учун асослар тўла етарлидир. Шунга қарамай, биз ҳозир ҳам ишонамизки, фақат Совет Иттифоқи эмас, Қўшма Штатлар ҳам ядро синовларини тўхтатса, бу ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш сари реал силжиш, уларни тугатишнинг тезлаткичи бўлур эди. Бу хусусда мантиқ равшан: синов ўтказилмаса, ядро қуроллари такомиллаштирилмайди. Бундай қуроллар эса бусиз ҳам ҳар икки томонда ошиб-тошиб ётибди.

Жаҳон давлатлар ҳамжамиятининг асосий нуфузли қисми АҚШ ва Совет Иттифоқига мурожаат қилганлиги ҳам шундан далолат беради. Улар орасида «Деҳли олтилиги» — тўрт қитъадаги мамлакатлар — Аргентина, Греция, Ҳиндистон, Мексика, Танзания, Швеция раҳбарларининг доимий ишловчи анжумани ҳам бор. Яқинда Истапа шаҳрида бўлиб ўтган учрашувда улар «Мексика декларацияси»ни қабул қилдилар, бу декларацияда ҳамма ядро портлатишларини тўхтатишга яна даъват этилади. Қўшилмаслик ҳаракати қатнашчилари бўлган давлатлар кўпчилигининг талаби ҳам ана шундай.

Бизнинг адресимизга сиёсат ва жамоат арбобларидан, кўп мамлакатлар, шу жумладан АҚШ ва НАТОдаги бошқа давлатлардаги хусусий кишилар ва ташкилотлардан мактублар келди. Улар ҳам ядро синовларини бошлаб юбормаслик, ядро портлатишларига зўр бераётган кишилар ўз ақлларини йиғиштириб олишлари учун яна бир имконият бериш ҳақидаги илтимос билан мурожаат қилмоқдалар.

АҚШда умуман қуролсизланишни истамайдиган кишилар актив ҳаракат қилаётганини биз биламиз, албатта, ва бу ҳақда мен олдин ҳам гапирган эдим. Бунинг устига ана шу кучлар бизни қуролланиш пойгасининг янгидан-янги давраси гирдобига тортиш учун, музокараларда бизни эшикни қаттиқ ёпиб чиқиб кетишга мажбур этиш учун ҳамма ишни қилмоқдалар.

Аммо биз Американинг баҳоларида ва ҳаракатларида реализм, халқаро вазиятни соғломлаштириш, беҳуда қуролланиш пойгасини тўхтатиш, ядро қуролларини тугатиш йўлларини биргаликда излаш зарурлигини англаб етиш устун келади, деб умид қилишни истар эдик.

Айни пайтда кимлар билан иш олиб бораётганлигимизни биламиз. Шу сабабли мамлакатимиз хавфсизлиги биз учун муқаддас иш дир. Бу ҳамма учун равшан бўлиши лозим. Бу — принцип масаласидир.

Биз АҚШнинг ҳар қандай хатти-ҳаракатларига, жумладан машъум стратегик мудофаа ташаббусига жавоб берар эканмиз, ана шу принципга асосланамиз. Бу соҳада ҳам бизни қўрқитишга ёки кераксиз чиқимлар қилишга умид қилмай қўя қолсинлар. Агар зарур бўлиб қолса, биз тезда жавоб топамиз, бунинг устига бизнинг жавобимиз АҚШда кутишаётганидан бошқача бўлади. Аммо бу «самовий урушлар» программасини беҳуда қилиб қўядиган жавоб бўлади. Мен бу ҳақда бир мақсадни кўзлаб гапиряпман: Америка маъмурияти янги ҳарбий программалар ва умуман, қуролланиш пойгаси реал қимматини АҚШ ва унинг хавфсизлиги манфаатлари нуқтаи назаридан қайта-қайта мезонга солиб кўрсин. Чунки стратегик мудофаа ташаббусининг асосий зарари аслида шундан иборатки, у музокаралар олиб бориш истиқболига путур етказади, ишончсизлик зонасини кенгайтиради. Бутун муаммо мана шундан иборат. У ҳарбий муаммодан кўра сиёсий муаммодир. Шу боисдан биз ҳаддан ташқари қуролланган дунёдан қурол-яроқсиз дунё сари ҳаракат қилишга яна даъват этамиз.

Шундай қилиб, ўртоқлар, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Совет Иттифоқи ҳукумати ҳамма нарсани ҳар томонлама ва батафсил ҳисобга олиб, тинчлик тақдири учун масъулиятга амал қилиб, **ядро портлатишларининг бир томонлама мораторийсини 1987 йил 1 январгача узайтириш ҳақида қарор қабул қилди.**

Мана шу қадамни қўяр эканмиз, дунёнинг барча мамлакатларидаги одамлар, сиёсий доиралар, халқаро жамоатчилик совет ядро полигонларида узоқ муддат давом этаётган тинчликни тўғри баҳолашларига ишонамиз.

Совет халқи номидан американликларнинг ақл-заковатига ва шаънига мурожаат этаман — қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида тарихий имкониятни яна бир марта қўлдан бой бериб қўйманг.

Мен АҚШ президенти Рональд Рейганга вужудга келган вазиятни яна бир бор холисона баҳоланг, қалашиб қолган ҳамма кераксиз нарсани улоқтириб ташлаб, Совет Иттифоқи ва унинг ташқи сиёсатига нисбатан янглишишни бартараф этинг, деб мурожаат қиламан.

Совет Иттифоқининг ишончи комилки, ядро синовларини тўхтатиш тўғрисида битимга тезда эришиш ва уни **шу йилнинг ўзида олий даражадаги Совет — Америка учрашувида** имзолаш мумкин. Ҳеч шак-шубҳасиз, бу воқеа **учрашувнинг асосий реал якуни,** қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида муҳим қадам бўлур эди. Бу воқеа ядро қуроллари ва уларни тугатиш юзасидан музокараларда бундан кейинги тараққиёт сари, дунёдаги бутун вазиятни тубдан соғломлаштириш сари ҳаракатнинг ўзига хос дебочаси бўлур эди.

Совет Иттифоқи ядро портлатишларига эълон қилган мораторий фақат таклифгина бўлиб қолмай, балки амал қилаётган мораторийдир, шу сабабли у бизнинг ядровий қуролсизланиш программамиз жиддийлиги ва самимийлигини, бизнинг янги сиёсат ўтказишга — реализм, тинчлик ва ҳамкорлик сиёсатига даъватларимизнинг жиддийлиги ва самимийлигини амалда исботламоқда.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тинчлик йили деб эълон қилган 1986 йилнинг ярмидан кўпроғи ўтиб кетди. Совет Иттифоқи ўз бир томонлама мораторий муддатини узайтириб, мана шу йил тарихда ўз номига муносиб йил бўлиб қолишига эришиш учун умумий интилишга ўзининг яна бир салмоқли ҳиссасини қўшади.

Совет Иттифоқи янги сиёсий ташаббусининг моҳияти ана шундай.

Мамлакатимиз барча мамлакатларнинг ҳукуматлари ва халқларига, энг аввало, Америка Қўшма Штатлари ҳукуматига ва Америка халқига йўллаётган мактуб ана шундай.

Эътиборларингиз учун раҳмат, кўришгунча хайр.

ҲОСИЛ ТАШИЛМОҚДА

Мамлакат далаларида ҳосил ўриб-йиғиб олинмоқда. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини сира нобуд қилмай сақланадиган, қайта ишланадиган ва истеъмол қилинадиган жойларга етказиб бериш жуда муҳимдир. Бу эса транспортнинг муваффақиятли ишлашига боғлиқ.

Темирйўлчилар, дарёчилар, автомобилчилар ўз зиммаларига юкланган вазифанинг муҳимлигини англамоқдалар. Шу сабабли агросаноат комплекси буюртмаларини аниқ ва ўз вақтида бажариш учун мусобақани авж олдириб юбордилар. Июль ойида пўлат магистраллар орқали планга қўшимча икки миллион тоннага яқин дон ташилди, августнинг ўтган кунларида эса планга қўшимча миллион тоннадан зиёд дон ташиб берилди. Шимолий Кавказ, Жануби-Ғарбий, Львов, Одесса, Жанубий темир йўллар ва бошқа бир қанча йўллар топшириқларини муваффақиятли уддаламоқда.

Дарёчилар ҳам ҳосил учун курашишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. Волга дарёчилари ҳамиша бўлгани каби ғайрат билан ишламоқдалар — улар Астрахань ва Волгоград областларидан мамлакатнинг марказий ва шимоли-ғарбий районларига 220 минг тоннадан кўпроқ помидор ва тарвуз етказиб беришлари лозим. Днепр ва Дон, Кама ва Иртиш дарёларида кемалар карвони қатнамоқда. Дон ташиш учун юзлаб йирик замонавий транспорт кемалари тахт қилиб қўйилди.

Автомобилчилар мумкин қадар самаралироқ ишлашга ҳаракат қилмоқдалар. Республикаларда, областлар ва районларда юк ташишни бошқариш марказлари, қабул пунктларида, хўжаликларда эса — диспетчерлик группалари ишлаб турибди. Бу йил юк ташишнинг илғор усулларидан, бригада пудратидан, электрон-ҳисоблаш машинасини қўлланиб марказлаштирилган тартибда оператив планлаштиришдан оммавий равишда фойдаланиш ҳисобига автомобиллар иш унумдорлигини оширишга асосий эътибор қаратилмоқда. Августнинг биринчи ўн кунлигида РСФСРнинг ғалла оммавий равишда ўриб-йиғиб олинаётган 34 областида, ўлкалари ва автоном республикаларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда 342 минг юк машинаси ишлади. Шуниси характерлики, ўтган йилларга нисбатан халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидан бу ишга анча кам автомобиль жалб этилди, қишлоқ хўжалик юкларини ташиш ҳажми эса деярли уч баравар кўпайди. Ҳар бир машинанинг бир кеча-кундуздаги иш унуми анча кўпайди.

М. Носов бошчилигидаги Оренбург шофёрлар бригадаси Беляевский районидаги В. И. Ленин номли совхозда ишламоқда. Бу бригада комбайнчи Л. Коноваленко звеносига хизмат қилмоқда. Мана шу икки коллективнинг қўшма мажбуриятида ўн минг тонна донни ўриб, янчиб, ташиб бериш кўзда тутилган. 8 августдаёқ совхоз хирмонига олти минг тоннадан ортиқ дон ташиб келинди. Зарбдор меҳнат қилинаётганлигини кўрсатувчи бундай фактларни кўплаб келтириш мумкин. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, бригада пудрати, марказлаштирилган тартибда дон ташиш, ишни ташкил этишнинг бошқа илғор методлари кенг қўлланилган жойларда, умуман, бошқа соҳалардан автотранспортни жалб этмаган ҳолда донни ташиб олиш учун реал имконият вужудга келади.

Шу билан бирга «Правда» почтаси ўрим-йиғимда транспорт ҳамма жойда ҳам пухта ишламаётганлигидан далолат бермоқда. Мана бу фактларга эътибор беринг. Узум узилиши билан истеъмол учун ташиб бериш анча кўпайганлиги бу йилнинг ўзига хос хусусиятларидан биридир. Ўрта Осиё республикаларидан, Озарбайжон ва Молдавиядан умумиттифоқ фондига олти юз минг тоннадан зиёд узум жўнатилиши керак. Бу жуда катта ҳажмдаги юк бўлиб, маҳсулот жуда нозик ва шу боисдан рефрижератор ҳаракат составига эҳтиёж кескин ошди. Изотермик вагонлар оборотини жадаллаштириш, бу вагонлардан омилкорлик билан фойдаланиш — мазкур соҳадаги асосий резервдир. Ҳозирча эса мана шу камчил кўчма состав юк ортиш чоғида 8—10 кун ва ундан ҳам кўпроқ вақт тўхтаб қолмоқда. Бундай аҳвол Осетрово портида, Туркманистон ва Озарбайжон темир йўл станцияларида кўп содир бўлмоқда. Бу жойларда нима учундир мева-сабзавот маҳсулотларини фақат кундузи ортмоқдалар.

Теплоходларнинг бекор туриш ҳоллари ҳам юз бермоқда. Кўпгина денгиз причаллари замонавий кемаларни қабул қилишга ҳали ҳам тайёр эмас. Қуйи Волгадан помидор ортиб олиш учун мўлжалланган контейнер парки территориал органларга тарқатиб юборилди, бу эса юк ортишни секинлаштирмоқда. Чунончи, августнинг иккинчи ўн кунлиги бошланишида Астраханда сабзавот ташишга ихтисослаштирилган олтита кема юк ортилишини кутиб, тўхтаб қолди. Транспорт конвейерининг иккинчи қисмида ҳам ҳамма иш жойида эмас.

Бир қатор колхоз ва совхозлар унумли юк ортиш техникаси билан яхши таъминланмаганлиги оқибатида автомобиллар хирмонларда нормадан ортиқ тўхтаб қолмоқда. Айрим дон қабул қилиш корхоналари кўп юк ортиладиган автопоездларда келтириладиган донни қабул қилиб олишга тахт қилинмаган. Шу сабабли Ставрополь ўлкасидаги Новопавловка, Благодарний, Зеленокумск элеваторларида, Оренбург областидаги Сакмара ва Шчебельково дон қабул қилиш корхоналарига донни ташиб келиш графиклари кўп марта бузилди.

Бундай аҳволга йўл қўйиб бўлмайди. Вагонларнинг тез оборотига халақит бераётган кишилардан, автомобиллар ва транспорт кемаларининг тўхтаб қолишида айбдор бўлган шахслардан жавобгарликни қаттиқ талаб қилиш керак. Транспортчилар коллективлари қишлоқ хўжалик маҳсулотларини жўнатувчилар ва қабул қилиб олувчилар билан, тайёрловчилар ва савдо органлари билангина эмас, бир-бирлари билан ҳам мустаҳкам, баҳамжиҳат ҳаракат қилишлари, янги ҳосилни тезроқ етказиб бериш учун мусобақада куч-ғайратларини бирлаштиришлари ҳозир, айниқса, муҳимдир.

Қишлоқ хўжалик юклари оммавий равишда ташилаётган қизғин даврда темирйўлчилар, сув транспортчилари ва автомобилчилар ишига партиявий эътибор, айниқса, зарурдир. Халқ депутатлари Советлари, касаба союзлари, комсомол билан биргаликда қишлоқ юклари ортилган маршрутнинг тезкорлик билан ҳаракат қилиши учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш, транспортчилар куч-ғайратини юк ташишни бошқаришни такомиллаштиришга қаратиш — партия ташкилотларининг бурчидир. Партия комитетлари кишиларнинг ишлари ва эҳтиёжларини мунтазам ўрганиб боришлари, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида кўпроқ жон куйдиришлари, илғор тажрибани қўллаб-қувватлашлари ва оммалаштиришлари керак.

Графикка қатъий риоя этилсагина, бу график ҳамма жойда қатъий қонунга айлансагина транспортнинг аниқ ишлашига эришилади. Интизомни мустаҳкамлаш, транспорт ходимлари уюшқоқлиги ва масъулиятини ошириш билан бирга хўжалик механизмини такомиллаштириш партия ташкилотларининг сира кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир. Бу вазифани ҳал этиб, қўшимча маблағ ва материал ресурсларини сарфламаган ҳолда катта-катта резервларни ишга тушириш мумкин.

Ўн иккинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, янги ҳосил юкларини тўла сақлаб қолган ҳолда тез ташиб беришни таъминлаш мамлакат транспортчиларининг партия XXVII съезди қарорларини амалга ошириш учун умумхалқ мусобақасига қўшган салмоқли ҳиссалари бўлади.

(«Правда» газетасининг 18 август сонидаги бош мақоласи).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

(Боши биринчи бетда).

Совет Иттифоқи, деб таъкидланади телеграммада, Афғонистоннинг ўз суверенитетини ҳимоя қилишга қаратилган куч-ғайратларини, унинг АДР ички ишларига четдан қуролли аралашуви реал равишда тақиқланишини ва бундай аралашув қайтарилмаслигини таъминлайдиган, сиёсий бартараф этишга тезроқ эришишга оид ташаббускор, амалий позициясини қатъиян қўллаб-қувватлайди. Буни биз яқинда Владивостокда яна бир бор таъкидладик.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков номига юборилган жавоб телеграммасида Афғонистон Халқ Демократик партияси Марказий Комитети, АДР Революцион Кенгаши, ҳукумати Афғонистон Мустақиллиги қайта тикланган куннинг 67 йиллиги муносабати билан йўлланган самимий қутловлар учун астойдил миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Биз улуғ Ленин бошчилигидаги Совет давлати жаҳонда биринчи бўлиб Афғонистон мустақиллигини тан олиб, унга дўстлик қўлини чўзганлигини ҳамда у билан тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат, ички ишларга аралашмаслик ва самарали ўзаро фойдали ҳамкорлик принципларига асосланган муносабатлар ўрнатганлигини ҳеч қачон унутмаймиз. Тинч-тотув яшашнинг ана шундай ленинча принциплари иккала мамлакатнинг бутун тарихи давомида халқларимиз манфаатлари йўлида мунтазам кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётган яхши қўшничилик муносабатларининг метиндек асосини ташкил этмоқда.

Афғонистонда Апрель миллий-демократик революцияси ғалаба қилиб, бу муносабатлар қардошларча дўстлик ва революцион бирдамлик муносабатларига айлангандан кейин бундай алоқаларни янада ривожлантиришга қудратли омил бағишланди. Афғон халқи империалистик агрессияга қарши курашда берган беғараз ёрдами учун, миллий экономикани ривожлантиришдаги ҳар томонлама кўмаги учун Совет Иттифоқидан астойдил миннатдордир. Биз АХДП билан АДР ҳукуматининг мамлакатда миллий сулҳга эришишга, тинчлик ва осойишталикни таъминлашга, революциямизнинг социал базасини кенгайтиришга ҳамда Афғонистон жамияти, барча тараққийпарвар ва ватанпарвар кучларини янги, демократик Афғонистон қуриш умуммиллий жараёнига жалб этишга қаратилган йўлини қўллаб-қувватлаётганлигинг и з-дан ғоят миннатдормиз.

Телеграммада КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг яқинда Владивостокда Афғонистонга оид масала хусусидаги Баёноти қизғин қўллаб-қувватланади. Бу Баёнот Совет Иттифоқининг революцион Афғонистон билан қардошларча интернационал бирдамлигининг яна бир тасдиғи деб баҳоланмоқда. Биз СССРнинг Осиёда ва Тинч океанида халқаро хавфсизлик системасини вужудга келтириш борасидаги янги ташаббусини табриклаймиз ва тўла-тўкис маъқуллаймиз. Бу ташаббус Совет Иттифоқининг тинчликсевар сиёсати изчиллигининг яна бир далилидир.

(ТАСС).

ИЖОДИЙ ЛАБОРАТОРИЯ ИШЛАМОҚДА

● **«Навоназот» бирлашмасининг кислород тўлдириш станциясида қўл меҳнатига тамомила барҳам берилди. Корхона ёшлар ижодий лабораториясининг ходимлари шунга эришишга ёрдам бердилар.**

Бундан бир йил аввал комсомоллар умумий мажлисида фан-техника тараққиётини тезлатишда ёшлар иштироки тўғрисида гап борди. Бир неча йиллар мобайнида қониқарсиз ишлаган ёш мутахассислар кенгашининг иши жиддий танқид қилинди. Комсомоллар бирлашмада ижодий лаборатория тузишга қарор қилдилар. Бу лаборатория ёш новаторларнинг куч-ғайратларини ишлаб чиқаришдаги конкрет вазифаларни ҳал этишга қаратиш учун имконият яратди. Комсомоллар биринчи навбатда кислород тўлдириш станциясига эътибор бердилар.

Бу ердаги ҳамма ишлар қўлда бажариларди. Станцияни реконструкция қилиш борасида ёш мутахассислардан Андрей Солдаткин билан Татьяна Воробьева таклиф этган лойиҳани маъмурият маъқуллади. Лойиҳани жорий этиш туфайли станциядаги хизмат ходимларининг сони икки баравар камайди, иш унуми анча ортди ва меҳнат шароитлари яхшиланди.

— Биз ёшларнинг куч-ғайратлари асосан ишлаб чиқаришга сарфланмоғи керак, деб ҳисоблаймиз, — дейди бирлашма комсомол комитетининг секретари И. Лейнов. — Йигит-қизлар конкрет ишда қатнашиш билан ўз имкониятларини мумкин қадар кўпроқ кўрсата оладилар. (ЎзТАГ).

Илғор технология ёрдами

Илғор технология қишлоқ хўжалик машиналари моторларини тиклайдиган Нукус ремонт заводида меҳнат унумдорлигини кескин оширишга ёрдам берди. Бу ерда деталларни металл порошок югуртириш ва пуркаш ёрдамида таъмирлаш методи ўзлаштирилди.

Техника тараққиёти юзасидан коллективнинг социалистик мажбуриятига киритилган муҳим тадбирларнинг бири мана шундай бажарилди. Завод ишчилари ва инженерлари мазкур программага асосан ҳаракат қилиб, алюминий деталларини аргон муҳитида пайвандлашнинг юксак самарали методини жорий қилдилар. Эндиликда кўпгина мураккаб деталь ва узелларни завод шароитида тиклаш, эҳтиёт қисмлардан яна ҳам оқилона фойдаланиш мумкин бўлиб қолди.

Нукус ремонтчилари йил бошидан буён буюртмачиларга пландан ташқари 110 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот жўнатдилар. Эндиликда барча ишлаб чиқариш участкалари беш йилликнинг биринчи йили топшириғини декабрь ойининг биринчи ярмида бажариш тўғрисида янги мажбурият қабул қилишди.

ЯНГИЧА ИШЛАШ — ЗАМОН ТАЛАБИ

Партия турмуши: қайта қуриш қандай боряпти?

— КПСС XXVII съезди, партия Марказий Комитети 1986 йил июнь Пленуми ғоялари район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига тобора чуқурроқ сингиб, уларнинг иш услуби ва методларини такомиллаштиришда аниқ дастур, илҳомбахш манба ролини ўйнамоқда. Ҳозир асосий эътибор съезд белгилаб берган режалар ва фикр-ўйлар энергиясини конкрет ҳаракатлар энергиясига айлантиришга қаратиляпти. Бу борада муайян ишлар амалга оширилди, — деб гап бошлади Шовот район партия комитетининг партиявий-ташкилий ишлар бўлими мудири Қ. Матсафоев.

Хўш, қайта қуришнинг дастлабки даврига хос характерли белгилар нималардан иборат? Нималар ўзгарди-ю, уларнинг самаралари қандай?

Бизни қизиқтирган бу саволларга райкомнинг бўлим мудири қайтарган қисқача жавоб мазмуни қуйидагича: юқоридан қуйига қоғозлар оқими кескин камайди, бюрократизмга, сансалорликка қарши жанг кетяпти. Сўз ва иш бирлиги, ижро интизоми — фаолият мезони. Вазият қайта қуриш жараёнида коммунистларнинг, барча кадрларнинг онгини қайтадан ўзгартиришни, уларни янгича фикрлашга ва янгича ишлашга ўргатишни тақозо этмоқда. Райондаги 110 та бошланғич, 160 та цех партия ташкилоти, 40 та партия группасининг ишини туб бурилиш даври талаби асосида қайта қурмоқ учун изчиллик, қатъият ва собитқадамлик билан кураш олиб бориш кераклиги ўз-ўзидан равшан. Бу мураккаб, масъулиятли вазифани ҳал этишда ибратли тажрибалар ҳозирдаёқ бор.

Бошланғич партия ташкилотларининг ҳаёти, кўп қиррали фаолияти билан танишганимизда янгилик куртаклари, ташаббус, ижодий изланиш, шижоат яққол кўзга ташланди, айни вақтда эскича ишлаш, консерватизм, сусткашлик ҳали тўла-тўкис барҳам топмаганлигининг, сўз ва иш бир жойдан чиқмаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

1. КОММУНИСТ СЎЗИНИНГ ОБРЎСИ

Партия аъзосининг соф ва ҳалол қиёфаси учун курашиш, КПСС Устави талабларини оғишмай бажариш, партиявий бурчга садоқатни сўз билан эмас, иш билан кўрсатиш ҳар бир коммунистнинг виждон бурчи. Камчилик ва иллатларни танқид қилиш, қоралашгина кифоя эмас, уни тугатишга эришиш лозим. «Ленинград» колхози бошланғич партия ташкилоти шу талабга амал қилиб, кадрларга нисбатан талабчанликни оширяпти, уларнинг топширилган иш учун масъулиятини кучайтиряпти.

Кейинги даврда партия йиғилишлари танқид ва ўз-ўзини танқид асосида, ишчанлик ва ўзаро талабчанлик руҳида ўтаётганлиги, ишда коллективчилик, партиявий принципиаллик муҳити қарор топаётганлигини кўрсатувчи мисоллар кўпайиб қолди.

...Партия йиғилиши муҳокамасига киритилган масала жиддий. Меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг прогрессив методларини жорий этишдаги хатолар учун масъул ходимлар партия ташкилоти олдида жавоб беришлари керак. Шундай савол ўртага қўйилди: молия интизомининг бузилиши ва ҳисоб-китоб ишларидаги қўпол хатолардан колхоз правлениеси раиси М. Шерматов бехабармиди? Коммунистлар хўжаликнинг раҳбари, колхоз партия комитети ва райком аъзоси сифатида ундан ана шу саволга жавоб беришни талаб қилдилар. Хўжаликка раҳбарлик қилишда бепарволикка ва масъулиятсизликка йўл қўйганлиги учун М. Шерматовга ҳисоб варақасига ёзиш шарти билан виговор берилди. Колхознинг бош бухгалтери, КПСС аъзоси Т. Ибодуллаев қаттиқ партиявий жазо олди, уни вазифасида қолдирмаслик лозим деб топилди.

Бошланғич партия ташкилотининг маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссияси раиси Н. Шеровга билдирган эътирози ҳам ўринли. Мазкур комиссия қонун ва колхоз Устави талабини бузган айрим раҳбарларга нисбатан либералларча муносабатда бўлган. Партия йиғилишида хатолардан тўғри хулоса чиқариш, интизомни мустаҳкамлаш, ҳамма соҳада назоратни кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

Бу фактни мисолга келтиришдан мақсад партия йиғилишини ўтказиш практикасида юз берган ўзгаришни кўрсатиб ўтишдир. Илгари танқидда расмиятчилик, юзакичилик сезилиб турарди, камчиликлар тилга олинса ҳам, конкрет айбдорларнинг номлари очиқ айтилмасди. Айниқса, раҳбарлар шаънига танқидий фикр билдиришда журъаткорлик етишмасди. Эндиликда шароит бошқача: ҳаққоний, принципиал танқид учун ёпиқ зона, ундан бекиниб қоладиган пача жой йўқ. Ҳар бир нарсани ўз номи билан аташ, камчиликни тортинмай рўй-рост юзга айтиш таомилга кириб бормоқда.

Эътироф қилиш керакки, партия ташкилоти иш услуби ва методларида баъзи ижобий ўзгаришлар юз берган бўлса ҳам кўзланган натижага эришмоқ учун ҳали кўп иш қилиниши лозим. Эскича ишлашдан воз кечмаган, давр талабларига мослаша олмаган кишилар бор. Улар пассивлик, лоқайдлик иллатидан тўла халос бўлмаганлар. Топширилган ишни амалда уддалаш ўрнига сабаб қидиришга, бугунги ишни эртага қўйишга одатланган, ҳақ гапни очиқ айтиш ўрнига тил чайнашни, кўнгилчанликни, актив ҳаётий позицияда туриш ўрнига бетарафликни афзал кўрадиган коммунистлар учрайди.

КПСС аъзоларидан Р. Худойберганов, Ў. Шомуродова ва бошқалар партия йиғилишларида кўп ҳолларда сукут сақлашади, энг муҳим, актуал масалалар муҳокамасида иштирок этишмайди. Афтидан, улар ошна-оғайнигарчилик, юзхотирчилик кайфиятидан қутулмаганлар, камчиликларни кўриб-билиб турсалар ҳам бировнинг кўнглини оғритмасликни маъқул кўрадилар. Бу ҳол умумий ишга зарар келтириши турган гап.

Ферма партия ташкилоти секретари Б. Қўчқоров чорвачиликнинг етилган муаммоларини ҳал этишни фақат хўжалик раҳбарларининг вазифаси деб қараб, бу соҳада коммунистларнинг етакчилик ролини ва масъулиятини оширишга бефарқ қараб келган, ижро интизоми бўшашиб кетишига йўл қўйган. Ферма партия ташкилоти иши қониқарсиз деб топилиб, секретарь янгиланганлигига сабаб шу. КПСС аъзоси, энтомолог, агроном Қ. Шарипов ҳам партия ташкилотининг кундалик ҳаётида фаол қатнашишдан ўзини четга тортиб, партия Устави талабини бажаришда пассивлик кўрсатмоқда. Партия топшириқларини адо этишга совуққонлик билан қараб келаётган баъзи коммунистларга нисбатан ҳам талабчанлик бўш.

Ижро интизоми зарур юксакликка кўтарилмаганлиги натижасида партия ташкилоти белгилаган қатор муҳим тадбирлар қоғозда қолиб кетмоқда, партия йиғилишлари қарорларининг тўла бажарилиши таъминланмаётир, коммунистларнинг танқидий фикр ва мулоҳазалари оқибатсиз қолдирилмоқда. Ўтган ҳисобот йиғилишида белгиланган тадбирларнинг анча қисми амалга ошмаганлигини айтиб ўтиш кифоя. Бригада бошлиғи Н. Раҳимовнинг ерларни мелиорациялаш, КПСС аъзоларидан М. Ёқубов, Ҳ. Аҳмедов, О. Бойназаровларнинг пахта теримини механизациялаш, техника тараққиётини жадаллаштириш, колхозчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга қаратилган қимматли таклифларини рўёбга чиқаришда ҳаракатчанлик, омилкорлик етишмаётир.

Шу йилнинг 31 мартида ўтказилган партия йиғилишида устахона токари О. Отажонов сўзга чиқиб, механизмларнинг сақланишида хўжасизликка барҳам бериш, техника паркида усти ёпиқ айвон қурилишини тезлатиш талабини илгари сурди. Аммо жонкуяр коммунист таклифининг ижроси ҳануз пайсалга солинмоқда. Шунингдек, болалар боғчаси, новвойхона, кооператив уй-жойлар, теплица қурилиши, сут-товар фермасини газлаштириш юзасидан белгиланган тадбирларни амалга оширишда сусткашлик давом этяпти.

Колхоз партия комитетининг секретари Ш. Қурбонов олий маълумотли мутахассис, партиявий ишда зарур билим ва тажрибага эга, секретарлик стажи ўн йилдан ошган. Унинг коммунистлар ишончини оқлашга интилаётганлигини инкор қилмоқчи эмасмиз. Лекин партия ташкилотининг ишини қониқарли, деб ҳисоблашга асос йўқ. Кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш, сўз билан иш бирлигини таъминлашда жиддий камчиликлар ҳукм сурмоқда. Демак, кўпроқ куч-ғайрат сарфлаш, ишни қайта қуриш йўлида дадил ва қатъий олға бориш лозим.

Тўғрисини айтсак, партком секретари билан суҳбатлашганимизда, ютуқлар ҳақида баланд овоз билан гапириш, нуқсонларни эса эшитилар-эшитилмас оҳангда қайд қилишга мойиллик сезилди. Умуман олганда, планлар бажарилаётганлиги шубҳасиз. Аммо процентлар соясидаги камчиликлар, оқсаётган соҳалар тўғрисида индамаслик бирёқламалик бўлур эди. Пахта ҳосилдорлиги йиллар давомида бир хил даражада турибди. Ҳосилнинг сифати, таннархи, меҳнат унумдорлиги, чорвачилик маҳсулдорлиги ва бошқа кўрсаткичлар мутлақо қониқарсиз.

Пировард натижалар, энг аввало, одамларнинг кайфиятига, жўшқин руҳ билан ҳалол меҳнат қилишига боғлиқ. Бу ерда эса инсон омилини, меҳнатнинг қадрини тўғри баҳолашга эътибор кам. Шу йилнинг бошларида колхозчилар йиғилишида КПСС аъзоси, механизатор О. Шарипов шундай саволларни ўртага қўйди: колхозимиз планларни бажараётган бўлса ҳам колхозчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашга эътибор нега кам? Пудрат методининг моддий манфаатдорлик принципи нега бузиляпти? Яхши ишлаган кишининг яхши яшаши учун ҳамма нарса муҳайё бўлсин. Бу ҳақли талаб қачон қондирилади?

Коммунистнинг, ҳар бир меҳнаткашнинг шундай фикрлашга, шундай саволларни ўртага қўйишга ҳаққи бор. Бошланғич партия ташкилоти мақбул қарорлар қабул қилиш, яхши тадбирлар белгилаш билан бирга ўзи қабул қилган қарорлар, партия чизиб берган режалар амалда бажарилишига сабот ва изчиллик билан эришмоғи керак. Бу талаб инсон омилининг ролини ошириш режаларига ҳам тааллуқли, албатта.

Ижро интизоми муқаддас. Сўз ва иш бирлиги — партия ташкилоти жанговарлигининг кўзгуси. Коммунист сўзининг обрўси, кадрларнинг етуклик даражаси ҳам ана шу омил билан белгиланади.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МУРОЖААТГА ЖАВОБАН

НАМУНА

Съездлар йилида гектар бошига ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга аҳд қилган Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхознинг Яҳёхон Мамажонов бошлиқ бригадаси пахтакорлари муҳим агротехник тадбир—чеканкани барвақт тугалладилар. Бригада аъзоларидан Набижон Ҳасанов, Собиржон Бегматов, Муқимжон Мамажоновлар ғўза парваришида барчага намуна.

Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ.

ПЕШҚАДАМ

Хатирчи районидаги Пўлкан шоир номли совхознинг 2-бўлими заршунослари қўриқ ерда деҳқончилик қилмоқдалар. Бўлимнинг Пирмат Фармонов бошлиқ бригадаси коллективи мусобақада пешқадам. Коллектив беш йилликнинг биринчи йилида ҳар гектар ердан 25 центнердан «оқ олтин» етиштиришга сўз берган. Ғўза парваришини намунали олиб боришда Қурбон Қодиров, Даврон Тошназаров, Шариф Рашидов сингари сувчи ва механизаторлар жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Ш. ҲАСАНОВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ғиждувон районидаги паррандачилик фабрикаси коллективи йилнинг учинчи квартал планини муддатидан илгари бажарди. Давлатга пландаги 250 тонна ўрнига 252 тонна гўшт топширилди. Тухум топшириш плани эса 146 процент адо этилди. Коллектив квартал охиригача яна 100 тонна гўшт, 700 минг дона тухум топширишга аҳд қилган.

Г. ЭРНАЗАРОВА.

ЯНГИ ИНШООТ

Жиззах областида сиғими 20 миллион кубометр «Оқбулоқ» сув омбори қурилиши бошланди. «Джизаксовхозводстрой» гидроқурувчилари иншоотнинг биринчи навбатини келгуси йилдаёқ ишга туширишга сўз бердилар. Сув омбори яна тўрт йилдан сўнг тўла қувват билан иш бошлагач, областнинг Ғаллаорол, Бахмал районларида 6 минг гектар янги ерларни ўзлаштириш имконини беради.

Г. ГОРЕЛИК.

САРА УРУҒ

Бўстонлиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари ҳар йили мўл кўл сабзавот етиштириш билан бирга сара уруғ тайёрлашга ҳам муҳим эътибор бермоқдалар. Бу эса хўжаликка катта иқтисодий фойда келтиряпти. Ўтган йили 60 гектар экилган пиёзнинг ҳар гектаридан 500 килограммдан уруғ етиштирган хўжалик миришкорлари 500 минг сўмлик даромад қилишганди. Бу йилги ҳосил янада мўл. Алексей Шегай бошлиқ бригада аъзолари 62 гектар ернинг ҳар гектаридан 600 килограммдан сара уруғ олишди.

А. ХЎЖАЕВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Юрий Александрович **Беспалов**ни СССР химия саноати министри этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Владимир Владимирович **Листов** бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан уни СССР химия саноати министри вазифасидан озод қилди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Валентин Сергеевич **Павлов**ни СССР нархлар давлат комитетининг раиси қилиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Николай Тимофеевич **Глушков** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР нархлар давлат комитетининг раиси вазифасидан озод қилди.

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

● Олмалиқ кон-металлургия комбинатидаги янги бўлинмани корхонанинг ўз вагон депоси деса бўлади. Бу ерда темир йўл транспортини тайёрлаш ва ремонт қилиш пункти очилди, у ҳар ойда корхонага келаётган 500—600 вагоннинг қаровини ўрнига қўяди. Ўрта Осиё магистрали темирйўлчилари билан ана шундай ҳамкорлик тайёр маҳсулотни ортиб жўнатишни жадаллаштиради, комбинатнинг иқтисодий кўрсаткичини яхшилайди.

● Жиззах трикотажчиларининг шартномавий нархлар билан тайёрланган дастлабки буюмларига харидорлар аъло баҳо қўйдилар. Кўйлак, халат, жемпер каби янги кийим-кечакларни конструктор Муҳаббат Муҳитдинова ишлаб чиқди. Уларни Салима Зуҳурова бошчилигидаги бригада чеварлари тикдилар. Бу маҳсулот жуда харидоргир чиқиб қолди. Жиззах ишлаб чиқариш трикотаж бирлашмаси билан «Узторгодежда» ўртасида тузилган янги шартномалар ҳам шуни тасдиқлаб турибди. (ЎзТАГ).

Самарқанддаги мева ва сабзавотларни қайта ишлаш колхозлараро бирлашмаси коллективи савдо тармоқларига беш минг шартли банкадан кўпроқ мураббо ва компотларни жўнатди. Айни вақтда турли адреслар бўйича, жумладан тольяттилик автомобилсозларга кўплаб янги узилган мевалар етказиб берилди.

Бу йил корхонанинг ишлаб чиқариш майдонини кенгайтирмаган ҳолда икки миллион шартли банка консерваланган маҳсулот ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Суратда: консервалаш цехи ишчилари Ш. Аҳмедова (чапда) ва Р. Абдуллаевалар маҳсулотни қайта ишлаш пайтида.

Р. ҒАФУРОВ фотоси (ЎзТАГ).

САМАРАЛИ ТАКЛИФ

● **Сирдарё ГРЭСининг икки блоки қайта ремонт қилинганидан кейин энергия ҳосил қилиш анча ортди.**

Станция инженерлари группаси таклиф этган қийин бўлмаган бир янгилик шунга ёрдам берди. Улар трубалар системаси — турбина конденсаторини алоҳида-алоҳида схема бўйича юва бошлашди. Натижада трубаларга ҳайдалган туз кислота анча тез ҳаракат қилади ва шу сабабдан конденсаторнинг ички деворларидаги чўкиндиларни тозалаб юва бошлайди. 1- ва 10-энергоблоклар айни шу усулда кислота билан ювиб чиқилди. Синовлар шундай ювишдан кейин трубалардаги қолдиқ чўкинди йўқолганлигини кўрсатди.

Г. Бурлаков, А. Функ ва Н. Попроцкойнинг рационализаторлик таклифи мамлакатнинг энг катта иссиқлик электр станцияларидан бирида йил бошидан бери жорий этилган 48-таклиф бўлди. Бу таклифлардан олинган жами иқтисодий самара 80 минг сўмга яқин — ўтган йилдагидан олти баравар кўп бўлди.

(ЎзТАГ).

Ёзувчи ён дафтаридан

САРДОР

Сурхондарё области шимолий қисмидаги серунум текисликда жойлашган бу районнинг табиати жуда ажойиб. Иқлими қулай, шимоли-шарқ томонидан Сурхондарё ва Тўполондарё оқиб ўтади, қиши қисқа, илиқ, ёзи узоқ ва иссиқ. Шунинг учун районда субтропик экинлар ҳам кўп экилади. Айни пайтда районда экиладиган шакарқамиш, дон, йирик майиз берадиган токлар, хурмо, цитрус мевали дарахтлар ҳақида ҳам қувонч билан гапириш мумкин. Район территориясида жойлашган Жанубий Ўзбекистон субтропик ўсимликлари станциясининг бир юз ўттиз гектардан ортиқ тажриба майдонида заминнинг турли минтақаларидан келтирилган саккиз юздан ортиқ мевали ва манзарали дарахтлар, гуллар экилиб, тажриба қилинмоқда, кўпайтирилмоқда. Бу ердан олинган шакарқамиш, хурмо, анор, цитрус мевали дарахтлар мамлакатимиздагина эмас, Афғонистон, Жазоир, Эрон ва Японияда ҳам ўстирилмоқда. Буларнинг бари Денов табиатининг ажойиблигидан далолатдир.

Лекин Деновнинг қойил қолса арзийдиган бойлиги — унинг меҳнаткаш одамлари!

Райондаги машҳур хўжаликлардан бири Собир Раҳимов номидаги колхоздир. Ўн олти бригададан иборат бу хўжалик ҳамиша илғорлар сафида келади.

Колхозда Қайирма деган мўъжазгина бир қишлоқ бор. Ҳалима Азимова шу қишлоқда истиқомат қилади, колхознинг тўртинчи бригадасини бошқаради. Бу меҳнаткаш ва камтарин аёл жуда ҳам тортинчоқ, камсуқум экан, ўзининг қилаётган меҳнатлари ҳақида унча гапиргиси йўқ... Аслида ҳам меҳнат қилган кишилар кам гапирадилар, бу ҳаёт қонуниятига айланиб қолганми дейсан баъзан. Аксинча, оғирнинг устидан, енгилнинг остидан юрадиган баъзилар бағоят гапга чечан бўладилар.

Қорамағиздан келган, юзлари офтобда тағин ҳам қорайиб кетган ўрта бўйли Ҳалима опа Азимова икки марта Ленин ордени билан мукофотланган. Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Октябрь революцияси, Халқлар дўстлиги орденлари ва бир қанча медаллар билан тақдирланган. 1976 йилда пахтачиликдаги катта муваффақиятлари эвазига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалик ходими» деган шарафли унвонга сазовор бўлди. Узоқ йиллар СССР Олий Советига депутат этиб сайланган... Районда уни ҳамма бирдай ҳурмат қилади.

— Чорак асрдан бери бир ишда ишлайман, яъни бригадирман, — дейди Ҳалима опа. — Лекин шу йилларда етти бригадага ўтиб ишладим. Қаерда қолоқ бригада бўлса, мени ўша ёққа ташлашади, ёки ўзим шу бригадага ўтай деб сўраб оламан...

— Нимага шундай қиласиз? — сўраймиз биз.

— Янги одамлар билан ишлаш қизиқ-да. Мана, ҳозир мен бошқараётган бригада колхознинг тўртинчи бригадаси. Фидойи, ўз ишига ҳалол одамларни жуда ҳурмат қиламан. Бригадамизда шундай кишилар кўп. Зиёдилла Ҳазратовни олинг. Бу меҳнаткаш йигит сувчилик қилади. Ўз касбининг устаси. Сувчиликни сув қилиб ичиб юборган, — жилмаяди бригадир. — Ҳар куни 0,8 — 0,9 гектар ерга сув қуяди. Оиласи билан меҳнаткаш. Сувчи бир гектар ерга обиҳаёт тараса тўққиз сўм йигирма тийин олади. Сифатли суғорса йигирма фоиз қўшимча ҳақ ҳам олади. Ўтган йили у оиласи билан ўн икки минг сўм даромад қилди. Колхоз бўйича сувчилар ўртасида энг яхши кўрсаткичга эришгани учун «ГАЗ-24» енгил автомашинаси билан тақдирланди. Ҳамма ҳавас билан гапиради. Ёки Назира Холованни айтайлик. Ўзи далада ишлаш билан бирга, қаранг, ярим қути ипак қуртини ҳам парваришлаб берди. Ундан қирқ саккиз кило пилла олиб давлатга топширди...

Ҳалима опа сезилар-сезилмас гапни ўзидан одамларига оширди. Ҳа, у бригада аъзолари билан фахрланишини яширмасди. Бригадада эллик аъзо бор. Бу йил саксон бир гектар ерга чигит экишди. 280 тонна пахта топширишмоқчи. Бу — бригаданинг плани. Мажбурият эса — 320 тонна. Илғор механизаторлардан коммунист Хайрулла Саидов, комсомол аъзоси Бозор Заҳарқуловлар ҳар куни 4,5—5 гектар ерни культивациядан чиқаришмоқда. Клара Ҳамроева, Маъсуда Файзуллаева, Ҳуснобод Қўчқорова, Норбиби Абдуллаевалар бригада аъзоларига ўрнак бўлар даражада меҳнат қилишмоқда.

— Авваллари ипак пахта бу томонларда экилмас экан, деб эшитгандик. Сизда ипак пахта ҳам бор экан.

— Тўғри, бизда илгари ингичка толали пахта экилмас эди, уларга ҳарорат етарли эмас деб қараларди, назаримда, Сурхондарёнинг шимолидамиз-да. Лекин кейинги вақтларда ипак пахта ҳам кўп экилмоқда, унинг тезпишар навлари пайдо бўлди. Бу йил эллик уч гектар еримизда ипак пахта бор. Қолганига «Андижон-60» уруғидан экдик, толаси яхши, ўзи вилтга чидамли экан.

Собир Раҳимов номидаги колхоз бу йил 1176 гектар ерга чигит экkан бўлса, шунинг тўқсон фоизини ипак пахта ташкил қилади. Бу жуда яхши кўрсаткич. Ҳар гектар ердан қирқ центнердан ҳосил кўтаришга бел боғланган.

Бундан уч йил аввал колхозга деҳқончиликни яхши биладиган Иброҳим Файзуллаев раис бўлиб келди. Ўша пайтда хўжалик давлатдан олти миллион сўм қарз эди, ҳозир колхоз бу қарзлардан қутулиб олди. Пахта ҳосилдорлигини ошириш ва ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга жиддий эътибор қилинмоқда, алмашлаб экишга ўткинчи нарса деб қарашга барҳам берилмоқда. Шунинг учун ҳам колхоз ўтган йили пахта планини ўринлата олди. Бу масаланинг бир томони. Иккинчи томони шуки, колхозчиларнинг моддий ва маданий турмуш тарзини яхшилаш масаласи бош масалага айланган. Бутун колхоз хонадонларини газлаштириш плани ишлаб чиқилди, йигирма километр ерга водопровод ўтказилади. 11 та артезиан қудуғи сифатли ишлаб турибди, 10 гектар майдонга эга теплица хўжалиги ташкил қилинди. Маданият уйи қошидаги «Феруза» ансамбли навбатма-навбат бригадаларга бориб концертлар қўйиб бермоқда. Унинг актив аъзолари орасида Ҳалима опанинг қизи Хосият ҳам бор.

— Шу қизим санъатни яхши кўрадиган чиқди, — дейди бригадир, — туппа-тузук ашула айтадиган бўлиб қолди. Зайнаб Хонлароованинг қўшиқларини айтади. Балли, қизим, айтавер, деймaн. Ўзи мактабда ўқитувчилик қилади.

Она ғурурини тушуниш мумкин. Чунки, яқинда колхоз маданият уйида «Меҳнатни шарафлаймиз» мавзуида тематик кеча-учрашув бўлиб ўтди. Кеча таниқли пахтакор — Ҳалима Азимованинг меҳнат фаолиятига бағишланди. Кечада Хосият ҳам сўзга чиқиб, онасини қўшиқ билан табриклади...

— Колхозимиз правлениеси бу йил қизиқ қарор қабул қилди, — деди Ҳалима опа. — Ерлардан унумли фойдаланиш мақсадида чигит экилгунча пайкалларга... редиска экишни тавсия қилди. Юз гектар ерга редиска экилди, жумладан, биз саккиз гектар ерга редиска уруғини сепдик. Февраль ойида. Ҳосилни йиғиштириб олиб чигит экдик. Мана ўша пайкал, бошқалардан ҳеч фарқи йўқ, балки, яхшироқ ҳам! Партия-ҳукуматимиз даъватларида икки, уч сменали ишга ўтиш тавсия этилмоқда. Бу ҳам ерни икки «смена»га ўтказиш-да!

Жуда тўғри айтади Ҳалима опа. Ҳақиқий деҳқон ана шунга эришмоғи керак. Собир Раҳимов номидаги колхознинг ташаббуси, сал бошқачароқ айтганда, яхши маънодаги «редиска» операцияси бутун республика бўйлаб қанот ёзса арзийди.

Ҳалима опа бир куни даладан ҳорғин қайтди. Майнинг охирлари эди. Фарзандларидан бири унга яқин келди-да, меҳрибончилик билан: «Онажон, энди етар, бундоқ пенсияга чиқиб дам оладиган вақт ҳам келиб қолгандир? Энди ишни бас қила қолинг!» — деди. Ҳалима опа эса экилган пайкалларнинг ногаҳон келган афғон шамолию дўлдан қип-қизил ерга айланиб қолганини, шикастланган ғўзаларнинг ёлғиз ўзагигина ғўққайиб кўзга ташланиб туришини ўйлаб, юраги эзилар, қанча гектарни бузиб экишни чўтлар эди. «Болам! — деди Ҳалима опа, майингина қилиб. —Пенсия ҳақида бир гапирдинг, бошқа гапирма! Менинг суягим пахта даласида қотган. Пахтасиз туролмайман...»

Ҳалима Азимова бу гапни чиройли гаплиги учун айтгани йўқ. У буни чин юрагидан айтди. Айтган гапидан эса, ҳеч қачон қайтган эмас.

Муҳаммад АЛИ.

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХАБАРЛАРИ

ОИЛАВИЙ ЭКИПАЖ ИБРАТИ

Конимех районидаги «Шофиркон» совхозида бир неча оила ем-хашак жамғаришда иштирок этиш ташаббуси билан чиққан эди. Ташаббус қишлоқ аҳли томонидан қизғин кутиб олинди. Оилавий экипаж аъзолари совхоз территориясидаги Айдаркўл бўйларидаги қамишзорларни ўриб олишда фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Рўзиқул Жўраев етакчилик қилаётган оилавий экипаж шу кунга қадар 100 тоннадан ортиқ дағал хашак тўплаб қўйди. Саъдулла Тонготаров, Сайфулла Кинбоев, Бердибой Нурмоновлар бош бўлган оилавий экипаж аъзолари мавсум бошидан буён 7—8 тоннадан озуқа тўплаб, бошқаларга намуна бўлишмоқда.

А. РАҲМОНОВ.

ШИФОБАХШ ИЧИМЛИК

Паркент районидаги «Чотқол» совхозида шифобахш қимиз тайёрлаш йўлга қўйилган. Хўжаликда йилқичиликнинг ривожланиши қимизни янада кўпайтириш имкониятини бермоқда. Ўтган давр мобайнида аҳолига 2.5 тоннадан зиёд бия сути сотилганлиги фикримизнинг далилидир.

— Хўжаликда отлар бош сонини кўпайтиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз, — дейди совхоз директори Н. Болтабоев. — Кейинги икки йил ичида улар сони 300 бошга етказилди.

Совхоз чорвадорлари йилқичиликни ривожлантиришнинг омили бўлмиш озуқа базасини яратишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Шу кунга қадар 206 тонна арпа, 1100 тонна беда ва етарли миқдорда сомон жамғариб қўйилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ, А. ТОЖИЕВ.

ОЗУҚА МЎЛ БЎЛАДИ

Беруний районидаги «Ленинизм» колхозида чорва қишловига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Хўжаликда шу кунга қадар 1400 тоннадан зиёд хашак жамғариб қўйилди. Бу — йиллик plandагидан анча кўп. Колхоз чорвадорлари мавсум охирига қадар яна 600 тонна хашак жамғаришга аҳд қилганлар.

Ю. БЕКМУРОДОВ.

* * *

Шунингдек, редакцияга наманганлик О. Турсунов, А. Қорабоев, Н. Жўраев, жиззахлик Э. Ўроқов, М. Аллаев, самарқандлик Т. Турсунов, А. Сатторов, Я. Нуриддинов, сурхондарёлик Т. Шарипов, Э. Чориев, А. Саидов, андижонлик М. Алибобоев, М. Абдуллаев, Х. Ҳайдаров, хоразмлик Ш. Сафаровлар ҳам агросаноат янгиликларидан ёзиб юборишган.

• Мухбиримиз бонг уради

ТЕХНИКА РЕМОНТИГА ЭЪТИБОР КЕРАК

Қорақалпоғистон Автоном республикасида кейинги икки йилдан бери пахта тайёрлаш планлари бажарилмади. Пахтани машинада териш плани барбод берилди. Хўш, Автоном республика Давлат агросаноат комитети ва унинг жойлардаги органлари ўтган йил йўл қўйилган ана шу хато ва камчиликлардан тегишли хулосалар чиқариб олдиларми? Ҳозирги кунда улар қандай ишларни амалга оширмоқдалар?

Автоном республика пахтакорлари, шоликорлари ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида 387 минг тонна «оқ олтин», 300 минг тонна «қирмизи дон» етиштириш юзасидан социалистик мажбуриятлар қабул қилганлар. Шу кунларда ҳар бир меҳнаткаш қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил кўтариш учун ғайрат билан ишламоқда. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш каби юмушлар комплекс олиб борилмоқда. Юз берган сув тақчиллиги қийинчиликларини мардона енгиб, ҳар туп ўсимликнинг баравж ривожланишини таъминлашга ҳаракат қиляптилар.

Парвариш ишлари ниҳоясига етиб, ҳосилни иложи борича машина-механизмлар ёрдамида, барвақт териб олиш учун кураш бошланадиган кезлар ҳам узоқ эмас. Бунинг учун шубҳасиз, жойларда техника ремонтини шу кунларда тугаллаш талаб этилади. Зеро, бу йил умумий ҳосилнинг 65 процентини машиналарда териб олиш планлаштирилган. Бироқ Автоном республиканинг Шуманай, Хўжайли, Беруний районлари колхоз ва совхозларини ҳисобга олмаганда, кўпчилик районлар, колхоз ва совхозларда йиғим-терим машиналарини ремонтдан чиқариш ва созлаш ишлари суръати суст.

Тўрткўл — республикамизда йирик пахтачилик районларидан бири. Бироқ район пахтани машинада териб олишда йил сайин орқада қолиб келяпти. Бугунгача 396 та пахта териш машинасидан 265 таси ремонт қилинган, холос. Бу Автоном республика кўрсаткичидан ҳам анча пастдир. Ўтган 15 кунда атиги 12 та пахта териш агрегати ремонт қилинганини қандай баҳолаш мумкин?

— График бўйича ҳар куни ремонт ишларида қанча киши қатнашиши керак? — сўрадик район агросаноат бирлашмаси раисининг ўринбосари Неъмат Ҳасановдан.

— 650 киши. Лекин амалда уларнинг сони 370-380 кишидан ортмаяпти.

— Қолганлари қаерда? Нима қилишяпти?

— ...

— Бу йил районда теримда қатнашадиган техника ва агрегатларнинг нечтаси капитал ёки жорий ремонт қилинди?

— ...

— График бўйича шу кунгача қанча техника теримга шай бўлиши керак эди?

— ...

Саволлар жовобсиз қолди. Бу қоғозлардаги мавжуд графикнинг номигагина тузилганидан далолат эмасми? Қолаверса, ҳар йили машина терими планининг бажарилмасдан қолаётганига ҳам сабаб шу эмасмикан?

Қўнғирот районни хўжаликларида ҳам техника ремонти ёмон аҳволда. 148 та пахта териш машинасидан эндигина 72 таси ремонт қилинган, холос. «Қўнғирот» совхозида кейинги кунларда ремонтга қатнашаётган ремонтчилар сони 40 кишидан ошмаяпти. «Партия XXIV съезди» совхозида эса 15 кишига ҳам етмаяпти. Хўжаликларнинг раҳбарлари ремонтга ажратилган кишилардан бошқа ишларда фойдаланмоқдалар. Пахта териш, кўсак узиш, чувиш, комбайн, жатка сингари техника турларининг ремонт ишлари суръатини тезлаштиришда район агросаноат бирлашмаси раҳбарларида ташаббускорлик сезилмаётир. Кегайли, Чимбой, Қораўзак районлари хўжаликларида ҳам шундай манзарани кузатиш мумкин. Областда шоли ўриш ва янчишда қатнашадиган комбайнлар ва жаткаларнинг ремонти ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

— Шоликорликка ихтисослашган районлар ва совхозларда техникани барвақт ва сифатли созлаш ишларида қатъий интизом йўқ. Шу районлардаги «Совет Ўзбекистони» совхозида эндигина 139 та комбайндан 47 таси, «8 Март» совхозида 121 комбайндан 33 таси ремонт қилинганини нормал ҳол деб билиб бўладими? Нукус районидаги «Россия», «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозларида ҳам бу юмушлар муддати чўзилиб кетяпти.

— Пахта терими ва шоли ўримида қатнашадиган техника воситаларини сифатли ремонтдан чиқариш учун ҳар куни 4000 ремонтчи қатнашиши керак, — дейди Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитетининг ускуналар ва машина ремонти бўлими мудири Ўмар Болкебоев, — Амалда уларнинг сони 1100-1200 кишидан ортмаяпти.

Вақт эса кам қолмоқда. Колхоз ва совхозлар устахоналарида ремонт қилинадиган салкам 500 та пахта териш агрегатлари ва комбайнларининг ҳар бирига яна 2-3 киши (жами — 1000-1500 киши) ажратилмаса, теримда ва ўримда қатнашадиган техника турлари мавсумгача созланмай қолиши мумкин.

— Бунинг бизга боғлиқ бўлмаган объектив сабаблари ҳам бор, албатта, — сўзини давом эттирди Ў. Болкебоев, — **Самарқанд ремонт, Тошкент трактор ва «Ташсельмаш» заводларидан зарур техника ва эхтиёт қисмларни вақтида ололмаяпмиз. Биз уларни барвақт етказиб бериш йўлларини ахтаришни истардик. Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг бу борада ёрдамига муҳтожмиз.**

Шуни очиқ айтиш керакки, бугунгача Автоном республикада 3386 та пахта териш машинасининг ҳаммаси ремонтдан чиққанича йўқ. 1310 та кўсак чувиш, 998 та кўсак узиш агрегатлари тахт эмас. 3219 комбайн, 2496 та жатка ремонти ниҳоясига етмади.

Автоном республика район партия, совет ташкилотлари, область агросаноат комитети ва унинг жойлардаги бирлашмалари бу борада қатъийлик кўрсатиб, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мисобақани кенг йўлга қўйиш чораларини кўришлари зарур. Шунингдек, ремонтчилар учун қулай меҳнат ва дам олиш шарт-шароитларини яратиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳам муҳим масаладир.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СУРХОНДАРЁ. «Пахта терими даврида «зангори кема»ларнинг узлуксиз ишлашини таъминлаймиз!» Гагарин районидаги А. Набиев номли совхоз ремонтчилар бригадаси аъзолари ана шундай шиор остида иш олиб боришмоқда. Хўжаликда ҳозиргача 70 та пахта териш агрегатлари сифатли ремонтдан чиқарилиб, мавсумга шай қилиб қўйилди. Бу йил совхозда ҳосилнинг асосий қисми — 5300 тонна пахта машиналарда териб олиш мўлжалланмоқда.

Суратда: ремонтчилар бригадаси бошлиғи, ёшлар мураббийси Мамасиддиқ Эргашев (чапда) шогирди Ботир Қурбонов билан иш устида.

И. Хўжаев фотоси (ЎзТАГ).

ЖИЗЗАХ. Мирзачўл районидаги «Тошкент» совхозининг Тенгигул Шинтоева бошлиқ бригадаси аъзолари шу кунларда мўл ҳосилга мустаҳкам пойдевор яратиш борасида самарали меҳнат қилмоқдалар. Мавжуд 135 гектар майдондаги ғўзаларда шода-шода кўсаклар кўзга ташланади. Бригада заршунослари съездлар йилида она-Ватан хазинасига 450 тонна «оқ олтин» армуғон этишга аҳд қилганлар.

Суратда: бригада етакчиси Т. Шинтоева ва илғор механизатор Меираимбек Устеновларни кўриб турибсиз.

А. ЖУМАЕВ фотоси

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«ОБИДАЛАР ВА МУАММОЛАР»

— «Совет Ўзбекистони» нинг шу йил 37-сонида эълон қилинган «Обидалар ва муаммолар», мақоласи шаҳар партия комитети пропаганда ва агитация бўлимида манфаатдор ташкилотлар иштирокида муҳокама қилинди, — дейилади БУХОРО ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда.

Маълумки Бухоро давлат тарихий-архитектура музей-қўриқхонаси Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарорига биноан Бухоро тарихий ўлкашунослик музейи ва унинг филиаллари негизида вужудга келтирилган эди. Мақолада музей қўриқхонанинг проблемалари тўғри кўрсатиб берилган.

Музей ишларини ҳамда архитектура ёдгорликларини таъмирлаш муаммоларини ҳал этишни яхшилаш мақсадида 1986 йилдан бошлаб ички резервлар ҳисобига ёдгорликларни муҳофаза қилиш бўлимининг мудири, бош архитектор, совет жамияти тарихи фондлар бўлими секторининг мудири, иккита катта ва кичик илмий ходим лавозимлари жорий қилинди. Бухоро шаҳрининг тарихий меъморчилик ёдгорликларини музейлаштиришнинг 1990 йилгача бўлган плани тузиб чиқилди ва тасдиқланди.

Ҳозирги пайтда мамлакатнинг бош музейлари билан ҳамкорликда «Дин ва атеизм тарихи», «Бухоронинг заргарлик санъати», «Бухоронинг XIX—XX асрлардаги мисгарлик санъати», «XVI—XX аср бошларидаги нумизматика ва XIX—XX асрлардаги эпиграфика» сингари тематик-экспозиция планлари тайёрланди ва келишиб олинди. 1985 йилда экспериментал илмий-таъмирлаш устахонаси билан шартнома тузилиб, совет жамияти тарихи бўлими экспозицияларини аркдан санъат музейига—собиқ банк биносига кўчириш ишлари олиб борилмоқда.

Шу кунларда Ўзбекистон таъмирлаш илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш институти Улуғбек мадрасасини меъморлик ёдгорликларини таъмирлаш тарихи музейига мослаштириш ишларини олиб бормоқда. Унинг узил-кесил лойиҳа-смета ҳужжатлари сентябрь ойида тайёр бўлади.

Шаҳар партия комитети, халқ депутатлари Бухоро шаҳар Совети ижроия комитети тарихий-архитектура ёдгорликларини муҳофаза қилиш, таъмирлаш ва фойдаланиш бўйича ишларни давом эттираверади.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Зимбабведа ЖСТнинг регионал маркази очилди

ХАРАРЕ. ТАСС мухбири Юрий Пичугин хабар қилади: Зимбабве пойтахтида жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ЖСТ)нинг регионал маркази очилди. Бу марказ Африкадаги 16 та мамлакатга хизмат қилади. Унинг вазифаси миллий медицина ташкилотлари ва муассасаларининг фаолиятини мувофиқлаштириб туришдан, энг кўп тарқалган касалликларнинг олдини олишга оид қўшма планларни ишлаб чиқишдан иборат.

Зимбабве соғлиқни сақлаш министри Сидней Секерамайи марказни очишга бағишланган тантанали маросимда сўзга чиқиб, шуни таъкидладики, сурункали қурғоқчиликлар ҳамда мустамлака ўтмишдан сарқит бўлиб қолган ва халқнинг янги мустамлакачилик сиёсати оқибатида янада мушкуллашаётган оғир иқтисодий аҳволи Африкада БМТнинг «2000 йилгача ҳамманинг сиҳат-саломатлигини таъминлайлик» деган программасини бажаришни қийинлаштирмоқда. Африка жанубида, деб уқтирди министр, мамлакатларнинг бу программани бажариш соҳасидаги куч-ғайратларига ЖАР ирқчиларининг узлуксиз агрессив кирдикорлари путур етказмоқда.

С. Секерамайи халқаро ҳамжамиятни ҳеч кечиктирмай биргаликда самарали қадамлар қўйишга, шу жумладан қитъадаги мустамлакачилик ва ирқчилик қолдиқларини узил-кесил тугатиш мақсадида Претория режимига қарши мажбурий ялпи жазо чоралари жорий қилишга чақирди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ ПАРИЖ. Франция ҳукуматининг фан эҳтиёжлари учун бюджетдан ажратиладиган маблағни 3 миллиард франк камайтириш ҳақидаги қарори давлат илмий тадқиқот муассасаларининг тугатилишига, фан-техника ходимлари орасида ишсизликнинг ўсишига олиб келади. Ҳукумат ҳозирги молия йилида илмий ишларни амалга ошириш учун мўлжалланган маблағларни камайтиришни режалаштириб, шу тариқа мазкур соҳада банд бўлган кишиларнинг 1,5 процентини ишдан бўшатишга «рухсатнома» бериб қўйди. Яқин вақт ичидаёқ салкам 500 нафар олим, инженер, лаборант ишдан бўшатилади.

Бу тадбирлар фан соҳасидаги давлат секторига жиддий зарба беради, деб таъкидлайди «Юманите» газетаси. Бу эса Франциянинг фундаментал фанлар соҳасида ҳам, амалий фанлар соҳасида, жумладан янги технологияларни яратиш борасида ҳам саноати ривожланган бошқа давлатлардан жиддий орқада қолиши хавфини туғдиради.

✦ ГАВАНА. Санта-Клара шаҳридаги Совет — Куба ҳамкорлигининг тўнғич объектларидан бири—йирик машинасозлик заводи жадал реконструкция қилинмоқда. Куба индустриясининг бу етакчи корхонасида СССРдан келган мутахассисларнинг техникавий ёрдами билан шу йилнинг ўзида иккинчи серунум ва тежамли мартен печи қуриб битказилди. Бу корхонада Куба ва Совет мутахассислари ўртасида давом этаётган интернационал социалистик мусобақа заводнинг лойиҳа қувватларини ошириш ишлари суръатини жадаллаштирмоқда. Реконструкция тугаллангандан кейин завод республика халқ хўжалигининг етакчи тармоғи ҳисобланган қанд шакар саноати, шунингдек химия ва кон саноати учун машина-ускуналар ишлаб чиқаришни бир неча баравар кўпайтиради.

Санта-Клaрадаги завод СССР билан Куба ўртасидаги дастлабки ҳукуматлараро битимга мувофиқ 1964 йил май ойида ишга туширилган эди. Халқ ҳокимияти йилларида Кубада қурилган шакар қамишни қайта ишлаш корхоналари эндиликда Кубанинг ўзида ясалган машина-ускуналар билан тўла таъминламоқда.

(ТАСС).

ЯПОНИЯНИНГ «ХЎЖАКЎРСИН» ҚАБИЛИДАГИ ПЎПИСАСИ

ТОКИО, 18 август. ТАСС мухбири Виктор Зацепин хабар беради: «Асахи» газетаси Япония ҳукуматининг АҚШнинг Токиодаги элчисига «Америка Қўшма Штатлари Япония территориясига ядро қуролини олиб келишини тан олмаймиз» деб айтган гапларини «хўжакўрсин» қабилидаги пўписа деб атади.

АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг «Нью-Жерси» линкори Япониянинг Сасебо портига яқин орада келиши кутилаётганлиги муносабати билан Япония ташқи ишлар министри Америка элчиси М. Мэнсфилдга шу мазмунда баёнот берган эди. Маҳаллий матбуотнинг хабарларига қараганда кемага «томагавк» қанотли ракеталари ортилган. Сасебога ядро қуроли ортилган кеманинг келаётганини ҳақидаги хабар мамлакат аҳолисининг қаҳр-ғазабини қўзғатиб юборди. Бундан 20 йилча муқаддам мамлакат кенг жамоатчилигининг урушга қарши кайфиятини ифодалаб, Япония ҳукумати уч «ноядровий принцип»ни — яъни шундай қуролни ишлаб чиқармаслик, унга эга бўлмаслик ва Япония территориясига ядро қуролини ташиб келтирмаслик принципини эълон қилган эди. Ана шу принциплар АҚШнинг ядро қуролига ҳам тааллуқли бўлиши назарда тутилган эди. Шу йўсинда Япония — Америка хавфсизлик шартномасига таяниб, Япония ҳукуматининг таъкидлашича, мабодо АҚШ Японияга ядро қуролини олиб келишни истаса, Вашингтон Япония ҳукумати билан «шу қадам қўйилишидан илгарироқ маслаҳатлашиб олиши» лозим эди.

Аммо ҳанузгача АҚШ ана шундай маслаҳатлашувлар ўтказиш ҳақидаги таклифлар билан Японияга бирон марта ҳам мурожаат этгани йўқ. Японияда чиқадиган обрўли «Майнити» газетаси куни кеча ёзганидек, «Қўшма Штатлар томонидан Япония оролларига ядро қуролини ташиб келтиришни таъқиқлайдиган уч принципдан бирининг бузилганлиги эндиликда «ҳаммага маълум факт» бўлиб қолди. Бундай илтимос биз айтиб ўтган ҳозирги ҳолда ҳам бўлгани йўқ.

Ядро ажали уруғи солинган кеманинг келиши муносабати билан мамлакатдаги норозилик пайини қирқиш мақсадида Япония ҳукумати «ўз ташаббуси билан» АҚШга «ноядровий принциплар»ни эслатиб қўйишга қарор қилди. Худди кутилганидек, Мэнсфилд Вашингтоннинг эски позициясини бу гал ҳам такрорлаб қўя қолди: АҚШ «ўз кемалари ичида ядро қуроли борлиги ёки йўқлигини тасдиқламайди ҳам, рад этмайди ҳам».

Америка элчисининг жавобини шарҳлаган «Акахата» газетаси: АҚШ ана шу иккиюзламачи позицияда туриб, ўзининг ядровий планларида Япониядан фойдаланмоқчи, — деб ёзади.

«ЖУРНАЛИСТ» — 1987 ЙИЛДА

КПСС XXVII съезди ҳаётимизга олиб кирган янгиланиш руҳи ҳамма жойда ҳукм сурмоқда. Матбуотимиз ишида ҳам бу руҳ яққол сезилмоқда. Газета чиқишлари дадилроқ, принципиалроқ бўлиб қолди, телевидение ва радиоэшиттиришлари ўткир ва чуқур танқидли, ишонарли янграй бошлади. Бошланган бу ўзгаришларни қандай қилиб мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мумкин? Бу ҳақда, аввало «Правда» газетаси ва СССР Журналистлар союзининг нашри — «Журналист» журнали 1987 йилдан эълон қиладиган мақолаларида ҳикоя қилиб беради.

Илмий-техника тараққиётини жадаллаштириш, иқтисодий ва социал соҳаларда, одамлар психологиясида қайта қуриш. «Журналист»ни ўқисангиз бу жараён матбуотда қандай роль ўйнашини биласиз.

«Журналист» кимга, қандай ёрдам беради?

Журнал мухбирлар ва редакторлар, фотомухбирлар ва ишчи-қишлоқ мухбирлари, партия ходимлари ва пропагандистлар учун баҳс уюштиради. КПСС XXVII съезди қарорлари пропагандаси газета ва журналлар редакцияларида янги мавзу, рубрика, бурилишлар излашга чорлайди. Шу туфайли ҳам ижодий тажрибаларни ўртоқлашиш, баҳслашиш барча нашр ходимлари учун фойдалидир. «Журналист» ўзининг доимий рубрикалари орқали журналистика сирлари ҳақида, унинг этика нормалари ва маҳоратга эришиш йўллари ҳақида ҳикоя қилиб боради. Журнал саҳифаларида ёритилаётган контрпропагандага оид мақолалардан лекторлар ва сиёсий ахборотчилар ўз фаолиятларида фойдаланишлари мумкин.

Журнал фақат журналистика учунгина мўлжалланган эмас. Зеро, матбуот — ҳаётимиз ойнасидир. «Журналист» борлиқнинг янги қирраларини кўриш ва англашда сизга яқиндан ёрдам беради. У орқали телеэкранда қиёфасини кўриб юрган, радиода овозини эшитган, газета саҳифаларидаги имзосига тез-тез кўзингиз тушиб турган таниқли журналистлар билан ҳамсуҳбат бўласиз.

1987 йили «Журналист» саҳифаларида сиз оммабоп телевидение кўрсатувларини олиб борувчилар — Е. Вознесенский («Муаммолар, изланишлар, ечимлар»), Ю. Черниченко («Қишлоқ лаҳзалари»), Ю. Белянчикова («Саломатлик»), С. Капица («Мўъжизасиз-мўъжизалар), Ю. Семенов («Жасорат қоидасига биноан»), Э. Рязанов («Кинопанорама»), А. Иванов («Кулгу даврасида») билан учрашасиз.

Ёзувчилардан В. Астафьев, А. Ким, В. Распутин, танқидчилардан А. Аннинский, И. Дедков, Ю. Суровцевлар адабий-бадиий танқидий асарлари билан иштирок этадилар.

Машҳур артистлар М. Ульянов ва И. Горбачев театр иши ва театр танқидчилигининг роли ҳақидаги мулоҳазалари билан ўртоқлашади. Шунингдек, Чеховнинг журналистик фаолияти ҳақидаги адабий мақолалар билан ҳам танишасиз.

Журнал саҳифаларида Ж. Свифтнинг памфлетлари, Т. Драйзер, Э. Хемингуэй, Ж. Стейнбек, У. Фолкнернинг хатлари, швейцар ёзувчиси Макс Фришнинг танланган публицистик асарлари илк бор рус тилида эълон қилинади. Ундан ҳаяжонли детектив қиссалар, ҳикоялар ва ҳажвиялар ҳам ўрин олади.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«МЕҲНАТ» НАШРИЁТИ ҚУЙИДАГИ КИТОБЛАРНИ ЎЗБЕК ТИЛИДА БОСМАДАН ЧИҚАРДИ:

Я. Н. НУРИЛЛАЕВ. Қоракўлчиликда наслчилик ишлари ва қўзиларни бонитировка қилиш. 208 бет. Баҳоси 60 тийин.

Ўқув қўлланмасида қоракўлчиликда наслчилик ишларини олиб бориш усуллари, турли рангдаги қўйларни урчитишдаги ўзига хос хусусиятлар ва ихтисослашган қоракўлчилик хўжаликларида танлаш, жуфтлаш ишларининг асослари, қўчқорларни авлодининг сифатига қараб баҳолаш ва линиялар ташкил этиш каби масалалар ёритилган.

М. М. МУРОДОВ, П. У. БАХТИН, И. Н. НИКОЛАЕВА. Тупроқ хоссаларини текшириш методлари. 108 бет. Баҳоси 20 тийин.

Ўқув қўлланмаси «Тупроқшунослик асослари», «Деҳқончилик ва агрохимия» курсларини ўқитиш программасига мувофиқ тузилган бўлиб, педагогика институтларининг студентлари учун мўлжалланган. Қўлланмада тупроқ хоссаларининг аҳамияти, уларни аниқлаш, тупроқшунослик, деҳқончилик ва мелиорация ишларида улардан фойдаланиш методлари баён этилган.

Ф. Ғ. КОМИЛОВА, Ф. Х. ЖОНГУЗАРОВ. Ботаникадан амалий машғулотлар. 248 бет. Баҳоси 60 тийин.

Қўлланмада ўсимликлар ҳужайраси ва органоидлари, ўсимлик тўқимаси ва унинг тузилиши, ўсимликлар марфологияси ва анатомияси каби масалалар ёритилган. Шунингдек, унда илдизнинг тузилиши ва унинг функциялари, ўсимликлар систематикасига доир маълумотлар ҳам берилган.

К. С. ХАМЗИН. Қишлоқ хўжалиги метеорологияси асослари. 120 бет. Баҳоси 30 тийин.

Китобда метеорологик элементлар, уларнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига таъсири, об-ҳавони олдиндан айтиш, шунингдек метеорологик ҳодисаларнинг қишлоқ хўжалигига таъсири ва уларга қарши кураш методлари ҳақида гап боради.

БЎЁҚЛАРДА ЮРТ ЖИЛОСИ

Ёш рассом А. Қодировни Нуротада яхши билишади. У ўз асарларида замондошлар образини яратишга, Нуротанинг ўзига хос гўзаллигини ёрқин бўёқларда акс эттиришга интилади.

Яқинда ёш рассом кўргазмаси район маданият ва истироҳат боғининг гавжум жойларидан бирига айланди. (ЎзТАГ).

КЎЧМА ПОЛИКЛИНИКАЛАР

● Тошкент областида ишлайдиган геологлар медицина текширувидан ўтишлари учун «Геофизик» посёлкасининг амбулаториясига энди мурожаат этишлари шарт бўлмай қолди.

Далага келган махсус «УАЗ» автомобили эшигини очиб... врач қабулига кириш мумкин. Бу кўчма поликлиника ўнлаб километр йўл босиб, ҳар қандай жойда ўз «хоналари»ни осонгина ишга сола олади. Ундаги асбоб-ускуналар ёрдамида медиклар тезда бир қанча анализларни ўтказа оладилар.

Сайёр бригада ишларни тезлатиш учун автоматлаштирилган медицина кўриги системаси — «Касмон»дан фойдаланмоқда.

Шу системани қўллаш туфайли аҳолини диспансердан ўтказиш уч баравар тезлашади, касалликни эрта босқичида аниқлаш имконияти вужудга келади ва даволаш самарадорлиги анча ошади. Олис қишлоқларнинг аҳолисига, яйловлардаги чўпонлар, геологлар, пармаловчилар ва овлоқ районларда ишлайдиган бошқа мутахассисларга хизмат кўрсатиш учун сайёр бригадалар тузишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ҳозир республика соғлиқни сақлаш министрлиги бутун бир кўчма поликлиника хизматини тузмоқда. Тошкент областида элликка яқин шундай бригадалар ишлаб турибди. Яқин келажакда республиканинг ҳамма чекка жойларида шундай кўчма поликлиникалар пайдо бўлади. (ЎзТАГ).

ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

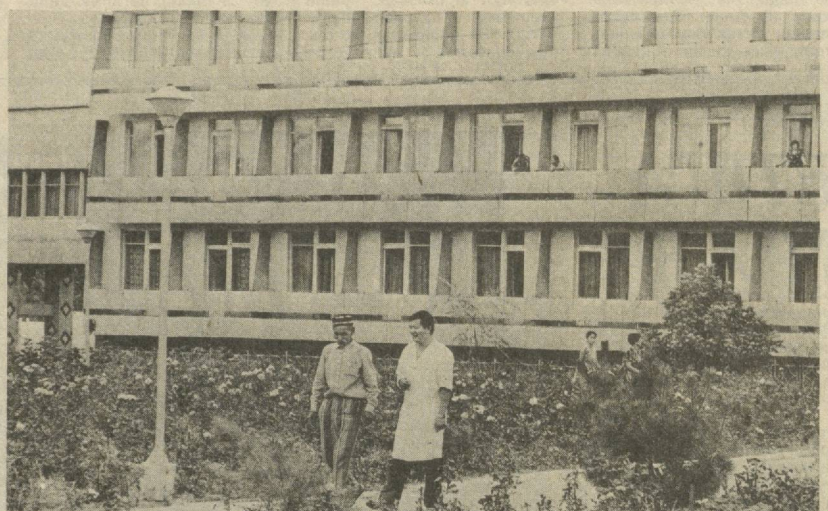

Ҳар биримизнинг манфаатларимизга дахлдор энг муҳим масалалардан бири соғлиқни сақлаш ишидир. Шу боисдан ҳам бизда аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, унинг ихтисослашган турларини кўпайтириш, касалликлар олдини олишга алоҳида эътибор берилмоқда. Республикамизда, жумладан, меҳнаткашлар дам олиб, даволанадиган санаторий-профилакторийлар тармоғи кенгайиб бормоқда.

Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг шундай шифохонасида яқинда игна билан даволаш кабинети очилди. Профилакторийда даволаш, функционал диагностика, физиотерапия, гинекология, тиш даволаш хоналари, қўш бассейн, сув билан даволаш хизмати ишлаб турибди. Икки ўринли палаталар мукаммал медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган, замонавий мебеллар қўйилган. Узлуксиз график асосида ишлайдиган профилакторийда ишчилар оилалари билан биргаликда дам олишлари ҳам мумкин.

250 ўринли профилакторийда ишлар яхши йўлга қўйилганлиги натижасида корхонада умумий касалланиш анчагина камайганлиги ҳисоб-китоблардан маълум бўлмоқда. Бу ерда ана шунинг эвазига йилига уч юз минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилади. Меҳнатга вақтинча лаёқатсизлик учун тўланадиган тўловлардан 25 минг сўмга қадар иқтисод қилинаётир.

СУРАТЛАРДА: санаторий-профилакторийда.

Р. Нуриддинов фотолари (ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

Самарқанд шаҳрида

26 августда

Ўзбекистон ССРнинг 1986 йилги пул-буюм лотереяси 4-чиқарилиши бўйича

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тиражда умумий суммаси 1 миллион 44 минг сўм бўлган 417 мингта буюм ва пул ютуқлари ўйналади.

Ютуқлар орасида «Жигули» ва «Москвич» автомашиналари, аравачали мотоцикллар, қимматбаҳо буюмлар ҳамда 10, 50, 100, 200, 300, 500 сўмлик пул ютуқлари бор.

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ ВА ЮТУҚЛАР ТИРАЖИДА ҚАТНАШИНГ.

СССР ДАВЛАТ МЕҲНАТ ОМОНАТ КАССАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКА БОШ БОШҚАРМАСИ.

АЭРОФЛОТ — 86 АЭРОФЛОТ

Ўзбекистоннинг ҳаво трассалари орқали қатнайдиган пассажирлар оқими йилдан-йилга кўпаймоқда. Айни пайтда марказий ва маҳаллий ҳаво алоқаси маршрутларида рейслар сони ҳам ортмоқда.

Аэрофлот пассажирларга билетларни Тошкент шаҳрида фақат Марказий агентликдагина эмас, балки яшаш жойларидаги кассалардан ҳам харид қилишни таклиф этади. **Самолёт билетлари сотувчи кассалар Чилонзорда, Студентлар шаҳарчасида, «Ташавтомаш»да, Пушкин, Навоий проспектида, 4-турар-жой шаҳарчасида, «Сервис» агентлигида, темир йўл вокзалида, «Тошкент» автовокзалида, шаҳарнинг «Тошкент», «Ўзбекистон», Ленинград», «Москва», «Саёҳат», «Дўстлик» меҳмонханаларида жойлашган.**

Пассажирларга қулайлик яратиш мақсадида Марказий агентликда санаторий-курорт путёвкалари билан даволанишга отланаётган тошкентликларга хизмат кўрсатиш учун махсус касса ажратилган. Бу ерда учишдан 17 кун олдин самолёт билетлари харид қилиш мумкин.

Автоматлаштирилган «Сирена-2» системасининг иш жараёни анча кенгайтирилди.

Эндиликда бу система ёрдамида бир неча секунд ичида фақат Москва орқалигина эмас, балки Ленинград, Киев, Рига, Таллин, Куйбишев, Львов, Минск, Свердловск шаҳарлари орқали учадиган самолётларга ҳам билетларни брон қилиш мумкин. Пушкин кўчасидаги агентлик филиалида «Сирена»нинг яна бир манипулятор-пульти ишга туширилди. У пассажирларга хизмат кўрсатишни янада тезлатиш имконини беради.

ЁЗГИ МАВСУМДА: Тошкент-Устинов (ТУ-134), **Тошкент-Кировобод** (ТУ-134) **янги рейслари бўйича самолёт қатнови йўлга қўйилди. Тошкентни Барнаул шаҳри билан боғловчи линияда АН-24 ўрнига кўп ўринли ва шинам ТУ-154 самолётлари учмоқда.**

ИЛ-86 аэробуси Москвадан ташқари Сочи, Минералние Води, Ленинград рейслари бўйича ҳам қатнайди.

ПАРВОЗИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН!

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Савдо марказлари, универмаглар ва матлубот кооперациясининг ихтисослаштирилган магазинлари

19-24 АВГУСТ КУНЛАРИ

Тўр парда-гардин буюмларининг савдо-кўргазмасини

ЎТКАЗАДИ

Савдо-кўргазмасида кенг кўламда жаккард тўри, гардин матоси, эни 80 сантиметргача бўлган «Рашель» матоси, СССР Енгил саноат министрлигининг Москва, Ленинград гардин-попукли маҳсулотлар ишлаб чиқариш бирлашмасида тикилган тайёр буюмлар, Моздок гардин ва Хашур тўқимачилик-галантерея фабрикалари маҳсулотларини эътиборингизга тавсия этишади.

Савдо-кўргазмаларидан Сиз тўр парда-гардин буюмларидан фойдаланиш бўйича малакали консультациялар олишингиз мумкин.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ЎЗБЕКИСТОН МАТЛУБОТ СОЮЗИ.

●

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИ шуни маълум қиладики,

1986 йил 1 сентябрдан қуйидаги ташкилотлар

ТУГАТИЛАДИ:

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

ЖИЗЗАХ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

К. ОТАНИЁЗОВ НОМИДАГИ ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ.

Ариза ва шикоятлар Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг тугатиш комиссияси томонидан бир ойлик муддатда қуйидаги адрес бўйича қабул қилинади: Тошкент шаҳри, 129-алоқа бўлими, Навоий кўчаси, 30-уй.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/VIII да **Кармен,** 20/VIII да **Рустам ҳақида достон.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 19/VIII да **Олтин девор,** 20/VIII да **Куёв.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Тошкентда биринчи марта «КОХ» иллюзион шоуси гастроллари** (20/VIII да 19.30 да).

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ректорати, партия комитети ва жамоат ташкилотлари институт ректори профессор А. Р. Раҳимжоновга онаси

Замира РАҲИМЖОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти коллективи Ойбек оиласи аъзоларига адибнинг рафиқаси, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган фан арбоби, Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати

Зарифа Носировна САИДНОСИРОВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги коллективи аппарат ходими О. Музаффароваға отаси

Шомуҳит ШОМАҲМУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

САМАРАЛИ МЕҲНАТ ВА СОҒЛОМ ТУРМУШ УЧУН

БУНДАЙ РЕКОРД КИМГА КЕРАК?

Чироқчи районидаги Охунбобоев номли совхозда яшовчи Раим Қобилов тоғни урса талқон қилгудек бақувват, меҳнаткаш йигит эди. 19-қишлоқ қурилиш трестининг 4-механизациялашган кўчма колоннасида уни ибратли пайвандчи сифатида тилга олишарди. Ичкиликка ружу қўйди-ю, куч-қувватдан ҳам, обрўсидан ҳам ажралди. Ичкилик туфайли ҳаётдан кўз юмишига оз қолди. Гандираклаб бориб тезлик билан келаётган машинага урилиб кетди. У билан бирга ичишган шериги ўша заҳотиёқ ҳаёт билан видолашди. Раим эса касалхонада даволанди.

Йигитнинг кўзи очилди... Наҳотки арақхўрлик киши умрининг заволи эканини тушуниб етиши учун у шунча хатарли йўлни босиб ўтиши керак эди?!

Коллективдан сир яшириб бўлмайди. Ким нимани ёқтиради, кимнинг қандай фазилатлари-ю нуқсони бор — ҳаммаси одамлар кўз ўнгида. Маош олганда, биргалашиб сайилгоҳларга чиқишганда «қиттак-қиттак» қилмаса кўнгли ўрнига тушмайдиган, бу тоифа кишилар коллектив томонидан вақтида тартибга чақирилиб, раҳбарларнинг қаттиқ назоратига олинганида, эҳтимол бу ҳодиса рўй бермаслиги мумкин эди.

Областдаги баъзи хўжалик, корхона ва муассаса раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари алкоголизмга нисбатан муросасизлик кайфиятини вужудга келтиришда принципиаллик кўрсатмаяптилар. Улар арақхўрларга жарима солиш, маошидан камайтириш, мукофотдан маҳрум этиш билан чекланиб қолишяпти.

Меҳнат коллективларида бундай жанговар ишни амалга оширишда биринчи навбатда раҳбарларнинг ўзлари ибрат бўлмоқлари керак. Афсуски, айрим жойларда бунинг аксини кўряпмиз.

«Каршистрой» бошқармаси 4-механизациялашган кўчма колоннаси бошлиғининг ўринбосари Панжи Номозов арақхўрликда «рекорд» қўйди. У маст ҳолда машина рулини бошқариб бораётиб, икки кишининг умрига завол бўлди. Шунингдек, Китоб районидаги «Қишлик» совхози директори Ёқуб Пардаев, Қарши районидаги «Ленин йўли» совхози ферма мудири Суюн Эргашев, Нишон районидаги «Туркманистон» совхози бош инженери Келдиёр Бекмуродов, Муборак районидаги 31-совхоз автогаражи мудири Собир Каримов, Деҳқонобод районидаги «Деҳқонобод» совхозининг автогаражи мудири Тилов Ўтаганов ҳам маст ҳолда машина бошқарганликлари, йўл қоидаларини бузганликлари учун давлат автоинспекцияси томонидан қаттиқ жазо олдилар. Чироқчи район матлубот жамиятининг товаршуноси Норқобил Эшонқулов, шу райондаги Охунбобоев номли совхоз ишчиси Ўроқ Назаров, Нишон районидаги «Нишон» давлат наслчилик заводининг зоотехниги Ўрол Дониев, Яккабоғ район умумий овқатланиш корхонаси ошпази Ф. Холиқов, Китоб район умумий овқатланиш корхонаси директори Фарҳод Ҳусанов, пионерлар лагери директори Ашраб Ёқубовлар ҳам арақ туфайли юзлари шувут бўлди.

Рейд давомида аниқланган бу фактлар шуни кўрсатиб турибдики, областда ичкиликбозликка қарши кураш ниҳоятда суст, лоқайд олиб борилмоқда. Меҳнат коллективлари раҳбарларининг ўзлари ҳали бу борада тарбияга муҳтож. Арақхўрликка қарши курашдаги дастлабки ишни раҳбарларга бўлган талабчанликдан бошлаш керак.

«Тонг» меҳмонхонаси ёнида, «Табассум» ресторанида ва Қарши Давлат педагогика институти қошидаги 17-чойхонада айрим пайталари пиво билан худди чойнакда чой ташигандек бемалол савдо қилинмоқда. Бундай манзарани Шаҳрисабз район матлубот жамиятига қарашли савдо дўконларида, умумий овқатланиш корхоналарида ҳам кўриш мумкин. Деҳқонобод, Ульянов, Косон, Қамаши районларида ичкиликбозликка қарши оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишлар кўнгилдагидек эмас.

Тўғри, айрим жойларда жуда кўплаб кишилар, ҳатто бутун бир қишлоқ аҳолиси ичкиликдан юз ўгираётир. Масалан, Қарши районидаги «Коммунизм» колхозида тўй-томошалар кўпдан буён ичкиликсиз ўтказилмоқда. «Эскиангарканалстрой» тресги посёлкаси ва 1-2-микрорайонлар алкоголсиз зона деб эълон қилинди.

Лекин ичкиликбозликни бартараф этиш борасида эришилаётган бу ютуқлар бармоқ билан санарли. Партия ва ҳукуматимизнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмни бартараф этиш бўйича қабул қилган қарорларини амалга ошириш бўйича областда олиб борилаётган ишларни тубдан қайта кўриб чиқиш ва қайта қуриш керак.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

В. ГОНЧАРЕНКО,
Ҳушёрлик учун кураш кўнгилли жамияти область ташкилоти правлениесининг масъул секретари.

У. АЗИМОВ,
Область давлат автоинспекцияси бошлиғи.

ЛУҚМА

ЯНГИ МАВСУМ ШУНДАЙ БОШЛАНАДИМИ?

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат Академик драма, Алишер Навоий номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли ўзбек давлат академик Катта театрларида янги мавсум очилишидан томошабинларнинг кўнгли тўлмади. Улар театр залига ташриф буюришар экан, ўзига хос байрам, тантанани кўришни, севимли актёр ва актрисалари билан учрашиб, уларнинг сўзларини эшитишни, ижодий режалари билан танишишни, қолаверса, йилда бир марта бўладиган шу Очилиш дақиқаларида қисқача бўлса-да, санъаткорлар билан томошабинларнинг дилдан мулоқотини тинглашни орзу қилган эдилар...

Тўғри, Ҳамза номли театрда спектакль бошланиши олдидан севимли артистлардан етти киши саҳнага чиқди. Лекин... янги мавсум ҳақида гапириб, уни очган театрнинг адабий эмакдоши уларга сўз бермади. Залда ўтирган мухлислар, эса, «ана, саҳнага Сора опа, Наби акалар чиқишяпти, янги мавсумдаги роллари ҳақида ўзларидан эшитамиз», деб уларнинг сўзларини интиқ бўлиб кутишарди.

Навоий номли театр янги мавсумининг очилишида саҳнага адабий эмакдошдан бошқа ҳеч ким чиқмади!? Санъат мухлислари янги мавсум очилиши тўғрисидаги реклама ва эълонлар жуда зўр бўлганлигини эслаб, залдаги кутилмаган «совуқлик»дан ҳайрон қолишди.

Хўш, театрнинг янги мавсуми шундай очиладими? Санъат ихлосмандлари, қолаверса, маданиятпарвар халқимиз яхши билади: бир вақтлар театр мавсуми очилиши байрам тусини оларди. Янги мавсум изланишларга отланаётган бадиий коллективни, томошабинларни республика Маданият министрлиги, Театр жамиятининг раҳбарлари, партия ташкилоти вакиллари табриклашарди, оқ йўл тилашарди. Атоқли артистлар ўз режалари ҳақида гапириб беришарди. Спектакль ижрочилари таништириларди. Саҳна гулларга тўлиб кетарди.

Бу гал нега шундай бўлмади? Халққа хизмат қилишга бел боғлаган, унинг бўш вақтини хуш ўтказишга аҳд қилган, унга илҳом, куч-қувват, завқ улашишга ўзини бахш этган санъаткорларнинг ярим соатлик вақтини завқли уюштириш наҳотки қийин бўлса?

Ю. БЕРДИЕВ.

Редактор ўринбосари **Т. НАЖМИДДИНОВ.**

Тингланг, томоша қилинг — 19 АВГУСТ, СЕШАНБА

ТВ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильмлар. 10.15 — Фильм-концерт. 10.40 — «Ака-ука Карамазовлар». Бадиий фильм. 1-серия. 12.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — «Отелло». Бадиий фильм. 17.50 — «Афғонистон бўйлаб». 18.20 — «Афғонистон қўшиқлари». 18.45 — Сув спорти. Жаҳон чемпионати. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Биз тинчликнинг расмини чизамиз». 19.45 — «Фан ва турмуш». 20.20 — «Ака-ука Карамазовлар». Бадиий фильм 2-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 22.15 — Телеочерк. 22.35 — «Адабий альманах». 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Г. Мурзаи куйлайди. 9.50 — Ҳужжатли фильм. 10.20 — «Будильник». 10.50 — Ўқувчиларга физиология ва гигиена ҳақида. 11.20 — Концерт. 11.50 — «Шахмат мактаби». 12.20 — «Кекса устанинг васияти». Бадиий фильм. 1-серия. 13.25 — Ҳужжатли фильм. 13.55 — Француз тили. 14.25 — Янгиликлар. 14.30 — Концерт. 14.50 — «Изланиш». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.30 — Ритмик гимнастика. 20.00 — Сув спорти. Жаҳон чемпионати. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар!». 20.45 — «Здоровье». 21.30 — «Время». 22.05 — Иккинчи бону» Бадиий фильм. 23.20 — Сув спорти. Жаҳон чемпионати.

ТОШКЕНТ-I 7.30 Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар!». 8.00 — «Пионер телетайпи». 8.10 — Телефильм. 8.20 — «Тонгги тароналар». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Юлдузча». 19.00 — «Светофор». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Манзарали фильм. 19.55 — Концерт 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Бир асар тарихи». 21.30 — «Время». 22.05 — «Буғдойзорлар оралаб». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 15.10 — Москва-II. 18.00 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 18.40 — «Учрашувлар» Бадиий фильм. 2-серия. 19.55 — «Ер ва эл». 21.00 — КПСС XXVII съезди қарорлари — ҳаётга! 21.30 — Москва-II.

Р

БИРИНЧИ ПРОГРАММА: 8.30 — «Қўшиғимиз Сизга армуғон» 9.30 — «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар». 12.10 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 12.15 — «Ишчинома». 13.00 — «Чорвадор». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — Болалар учун эшиттириш. 16.00 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 18.15 — Меҳнат унумдорлигини тубдан ошириш муаммолари». 18.30 — Болалар учун концерт. 18.40 — «Огонёк». 19.25 — «Ёшлик» 20.50 — Адабий ўқиш. 21.10 — «Қишлоқ оқшомлари». 22.30 — Концерт. 23,30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

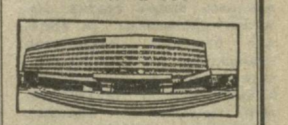

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-54-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 08939. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Б. — 191. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12